

21998A0624(01)

L 181/3

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

24.6.1998

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО**между Европейските общности и техните държави-членки и Република Молдова****СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО****за установяване на партньорство между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна**

КРАЛСТВО БЕЛГИЯ,

КРАЛСТВО ДАНИЯ,

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

ГРЪЦКАТА РЕПУБЛИКА,

КРАЛСТВО ИСПАНИЯ,

ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ИРЛАНДИЯ,

ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ВЕЛИКОТО ХЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ,

ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

Договарящи се страни по Договора за създаване на Европейската общност, Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,

наричани по-долу „държави-членки“, и

ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА и ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ,

наричани по-долу „Общността“,

от една страна,

и РЕПУБЛИКА МОЛДОВА,

от друга страна,

КАТО ОТЧИТАТ връзките между Общността, нейните държави-членки и Република Молдова и общите ценности, които те споделят,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че Общността и Република Молдова желаят да заздравят тези връзки и да създадат партньорство и сътрудничество, които би засилили и разширили установените в миналото отношения, по-специално чрез Споразумението между Европейската икономическа общност и Европейската общност за атомна енергия и Съюза на светските социалистически републики за търговия и търговско и икономическо сътрудничество, подписано на 18 декември 1989 г.,

КАТО ОТЧИТАТ задължението на Общността и нейните държави-членки и Република Молдова да засилят политическите и икономически свободи, които съставляват самата основа на партньорството,

КАТО ОТЧИТАТ задължението на страните да насърчават международния мир и сигурност, както и мирното уреждане на спорове и да си сътрудничат в името на тези цели в рамките на Организацията на обединените нации и Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа,

КАТО ОТЧИТАТ твърдият ангажимент на Общността и нейните държави-членки и Република Молдова за пълното изпълнение на всички принципи и разпоредби, съдържащи се в Заключителния акт на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа (СССЕ), заключителните документи от последвалите срещи на върха в Мадрид и Виена, документа от Конференцията за икономическо сътрудничество в Бон в рамките на СССЕ, Парижката харта за нова Европа и документа на СССЕ от Хелзинки от 1992 г. „Предизвикателствата на промяната“,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че в този контекст подкрепата за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Република Молдова ще допринесе за запазване на мира и стабилността в региона на Централна и Източна Европа и Европейския континент като цяло,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ, че Общността и нейните държави-членки и Република Молдова се придържат към Европейската енергийна харта и към Декларацията от Конференцията в Люцерн от м. април 1993 г.,

С УБЕЖДЕНИЕТО, че върховенството на закона и зачитането правата на човека, особено тези на малцинствата, създаването на многопартийна система със свободни и демократични избори и икономическа либерализация, насочена към създаването на пазарна икономика са от първостепенна важност,

КАТО ПРИЗНАВАТ усилията на Република Молдова за създаване на политическа и икономическа система, които зачитат върховенството на закона и правата на човека, включително правата на хора от малцинствата и като признават, че в Република Молдова действа многопартийна система със свободни и демократични избори и се осигурява икономическа либерализация,

КАТО ВЯРВАТ, че цялостното прилагане на Споразумението за партньорство и сътрудничество едновременно ще зависи и ще допринесе за продължаването и завършването на политически, икономически и правни реформи в Република Молдова, както и за въвеждането на необходимите фактори за сътрудничество, особено в светлината на заключенията от Конференцията в Бон в рамките на СССЕ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да насърчат процеса на регионално сътрудничество в областите, предмет на настоящото споразумение, със съседните страни с цел да насърчи просперитета и стабилността в региона,

КАТО ЖЕЛАЯТ да се установи и развие редовен политически диалог по двустранни и международни въпроси от взаимен интерес,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД желанието на Общността да осигури икономическо сътрудничество и техническа помощ при необходимост,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД полезността на споразумението за благоприятстване постепенното сближаване между Република Молдова и по-широка зона на сътрудничество в Европа и съседните региони, както и постепенната интеграция на Република Молдова в отворената международна търговска система,

КАТО ОТЧИТАТ задължението на страните да либерализират търговията въз основа на принципите, съдържащи се в Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ),

КАТО ПРИВЕТСТВАТ И ПРИЗНАВАТ значимостта на усилията на Република Молдова, насочени към преминаване от икономика на държавно търгуваща страна с централно планирана икономика към пазарна икономика,

КАТО СЪЗНАВАТ необходимостта от подобряване на условията, които влияят върху бизнеса и инвестициите, както и условия в такива области като предприятия, заетост, предоставяне на услуги и движение на капитал,

С УБЕЖДЕНИЕТО, че настоящото споразумение ще създаде нов климат за икономическите отношения между страните, и по-специално за развитието на търговия и инвестиции, които са основни за икономическото реструктуриране и технологическата модернизация,

КАТО ЖЕЛАЯТ да създадат тясно сътрудничество в областта на защита на околната среда като взимат предвид взаимната зависимост между страните в тази област,

КАТО ЖЕЛАЯТ да развият културно сътрудничество и да подобряват потока на информация,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

С настоящото се създава партньорство между Общността и нейните държави-членки от една страна, и Република Молдова, от друга страна. Целите на партньорството са:

- да създаде подходяща рамка за политически диалог между страните, позволяващ развитието на политически отношения,
- да се насърчават търговията и инвестициите, както и хармоничните икономически взаимоотношения между договарящите се страни, и по този начин да се поощрява тяхното устойчиво икономическо развитие,
- да създаде основа за законодателно, икономическо, социално, финансово и културно сътрудничество,
- да подкрепи усилията на Република Молдова за консолидиране на демокрацията и развитие и завършване на прехода към пазарна икономика.

ДЯЛ I

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Член 2

Зачитането на демокрацията, принципите на международно право и правата на човека, както са определени по-специално в Заключителния акт от Хелзинки и Парижката харта за нова Европа, както и на принципите на пазарна икономика, включително тези провъзгласени в документите от Конференцията в Бон в рамките на СССЕ, са в основата на вътрешните и външни политики на страните и съставляват първостепенен елемент на партньорство и на настоящото споразумение.

Член 3

Страните считат, че е от първостепенно значение за бъдещия просперитет и стабилност на региона на бившия Съветски съюз новите независими държави, появили се след разпадането на Съюза на съветските социалистически републики (наричани по-долу „независими държави“) да поддържат и развият сътрудничество помежду си в съответствие с принципите на Заключителния акт от Хелзинки и с международното право и в духа на добросъседството, като ще направят всичко възможно да насърчат този процес.

Член 4

Страните се задължават да разгледат, по-специално, когато Република Молдова напредне в процеса на икономическа реформа,

изменения на съответните дялове на настоящото споразумение, по-специално дял III и член 48, с оглед създаването на зона за свободна търговия между тях. Съвета за сътрудничество, посочен в член 82, може да отправя препоръки за такива изменения на страните. Тези изменения се прилагат на практика единствено по силата на споразумение между страните в съответствие с техните съответни процедури. Страните се консултират взаимно през 1998 г. дали обстоятелствата, по-специално напредъка на Република Молдова в пазарно-ориентирани икономически реформи и преобладаващите икономически условия към момента, позволяват започването на преговори за създаването на зона за свободна търговия.

Член 5

Страните се задължават да разгледат заедно, с взаимно съгласие, подходящи изменения на всяка част от споразумението с оглед промяна на обстоятелствата, по-специално на ситуацията, произтичаща от присъединяването на Република Молдова към ГАТТ. Първият преглед се провежда три години след влизането в сила на споразумението или когато Република Молдова стане договаряща се страна по ГАТТ, която от двете дати е по-рано.

ДЯЛ II

ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ

Член 6

Между страните се създава редовен политически диалог, който те възнамеряват да развият и засилват. Той съпътства и заздравява сближаването между Общността и Република Молдова, подкрепя политическите и икономическите промени, които се извършват в страната и допринася за създаването на нови форми на сътрудничество. Политическият диалог:

- засилва връзките на Република Молдова с Общността и по този начин с Общността на демократични нации. Икономическата конвергенция, постигната посредством настоящото споразумение, ще доведе до по-интензивни политически отношения,
- води до нарастващо сближаване на позиции по международни въпроси от взаимен интерес, като по този начин засилва сигурността и стабилността,
- предвижда, че страните полагат усилия да си сътрудничат по въпроси, свързани със засилване на стабилността и сигурността в Европа, съблюдаването на принципите на демокрация, зачитане и насърчаване на правата на човека, по-специално тези на малцинствата и при необходимост да провеждат консултации по релевантни въпроси.

Член 7

На ниво министри политическият диалог се осъществява в рамките на Съвета за сътрудничество и по други поводи с взаимно съгласие.

Член 8

Страните определят и други процедури и механизми за политически диалог, по-специално под следната форма:

- редовни срещи на ниво висши държавни служители между представители на Република Молдова и представители на Общността;
- възползване в пълна степен от дипломатическите канали между страните, включително подходящи контакти в двустранната и многостранната сфера като Организацията на обединените нации, срещите на СССЕ и други;
- обмен на информация по въпроси от взаимен интерес, засягащи политическото сътрудничество в Европа;
- всякакви други средства, които допринасят за заздравяването и развитието на този политически диалог.

Член 9

Политическият диалог на парламентарно ниво се осъществява в рамките на Комитета за парламентарно сътрудничество, създаден съгласно член 87.

ДЯЛ III

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ

Член 10

1. Страните предоставят една на друга режим на най-облагодетелствана нация във всички области по отношение на:

- митни сборове и такси, начислявани върху внос и износ, включително метода за събиране на такива митни сборове и такси,
- разпоредби свързани с обмитяването на стоки, складовете и претоварването на стоки,
- данъци и други вътрешни такси от всякакъв вид, начислявани пряко или косвено върху внесени стоки,
- методи на плащане и преводи на такива плащания,

- правилата, свързани с продажбата, закупуването, транспорта, разпространението и употребата на стоки на вътрешния пазар.

2. Разпоредбите на параграф 1 не важат за:

- a) предимства, предоставени с цел създаването на митнически съюз или зона на свободна търговия или в съответствие със създаването на такъв съюз или зона;
- b) предимства, предоставени на определени страни в съответствие с GATT и други международни споразумения в полза на развиващите се страни;
- v) предимства, предоставени на съседни страни с цел улесняване на граничния поток.

3. По време на преходния период, изтичащ в деня на присъединяване на Република Молдова към GATT или на 31 декември 1998 г., която от двете дати е по-рано, разпоредбите на параграф 1 и член 11, параграф 3 не важат за предимствата, определени в приложение I, предоставени от Република Молдова на други независими държави към датата, предшестваща датата на влизане в сила на споразумението.

Член 11

1. Страните приемат, че принципът на свободно транзитно преминаване на стоки е важно условие за постигане целите на настоящото споразумение.

2. В тази връзка всяка страна осигурява неограничен транзит през своята територия на стоки с произход от митническата територия или предназначени за митническата територия на друга страна.

3. Правилата, описани в член V, параграфи 2, 3, 4 и 5 от GATT се прилагат между страните.

4. Правилата, съдържащи се в настоящия член, не накърняват прилагането на специални правила, свързани със специфични сектори, по-специално транспорта, или продукти, съгласувани между страните.

Член 12

Без да засяга правата и задълженията, произтичащи от международни конвенции за временно допускане на стоки, които обвързват и двете страни, всяка страна допълнително освобождава другата от вносни такси и митни сборове върху временно допуснати стоки, в случаите и в съответствие с процедурите, предвидени във всяка друга международна конвенция по този въпрос, обвързваща съответната страна, съгласно законодателството ѝ. Вземат се предвид условията, съгласно които задълженията, произтичащи от такива конвенции са приети от съответната страна.

Член 13

Стоки с произход от Република Молдова и от Общността се внасят съответно в Общността и в Република Молдова без количествени ограничения, без да се накърняват разпоредбите на членове 17, 20, 21, разпоредбите на приложение II към настоящото споразумение и разпоредбите на членове 77, 81, 244, 249 и 280 на Акта за присъединяване на Испания и Португалия към Европейската общност.

Член 14

1. Продуктите от територията на една от страните, внесени на територията на другата страна, не подлежат на преки или косвени

вътрешни данъци или други вътрешни такси от всякакъв вид, които надхвърлят тези, начислявани пряко или косвено върху подобни местни продукти.

2. Тези продукти освен това се третират не по-малко благоприятно от подобни продукти с вътрешен произход по отношение на закони, подзаконови нормативни актове и изисквания, засягащи тяхната вътрешна продажба, предлагане за продажба, закупуване, транспорт, разпространение или употреба. Разпоредбата на настоящия параграф не възпрепятства начисляването на диференцирани такси за вътрешен транспорт, които се базират изключително на икономическата дейност на средствата за транспорт, а не на националността на продукта.

Член 15

Следните членове от GATT се прилагат *mutatis mutandis* между двете страни:

- i) член VII, параграфи 1, 2, 3, 4а, 4б, 4г, 5;
- ii) член VIII;
- iii) член IX;
- iv) член X.

Член 16

Между страните стоките се третират на пазарни цени.

Член 17

1. Когато даден продукт се внася на територията на една от страните в увеличени количества и при условия, които причиняват или заплашват да причинят значителна вреда на местните производители на подобни или пряко конкурентни продукти, Общността или Република Молдова, която от двете страни е засегната, може да предприеме необходимите мерки в съответствие със следните процедури и условия.

2. Преди да предприеме мерки или в случаите, когато се прилага параграф 4 – възможно най-скоро след това, Общността или Република Молдова предоставя на Комитета по сътрудничество цялата съответна информация с оглед намирането на решение, приемливо и за двете страни.

3. Ако в резултат на консултациите в рамките на 50 дни след предаване за разглеждане на Комитета по сътрудничество страните не достигнат до споразумение за мерки за избягване на ситуацията, страната, която е поискала консултациите има право да ограничава вноса на съответните продукти в степен и за срок, необходими за предотвратяване или отстраняване на вредата, или да приеме необходими други мерки.

4. В критични обстоятелства, където закъснение може да причини трудно поправими щети, страните могат да приемат мерки преди консултациите, при условие че консултациите се проведат незабавно след такова действие.

5. При определяне на мерки съгласно настоящия член, договарящите се страни дават предимство на тези мерки, които нарушават в най-малка степен постигането на целите на настоящото споразумение.

Член 18

Нищо в настоящия дял, и по-специално в член 17 не накърнява или засяга по какъвто и да е начин предприемането, независимо от коя страна, на антидъмпингови или изравнителни мерки в съответствие с член VI от GATT, Споразумението за прилагане на член VI от GATT, Споразумението за тълкуване и прилагане на членове VI, XVI и XXIII от GATT или свързано вътрешно законодателство.

По отношение на разследвания на антидъмпинг или субсидии, всяка страна приема да разгледа заключенията на другата страна и да уведоми заинтересованите засегнати страни относно основните факти и съображения, въз основа на които следва да се вземе окончателно решение. Преди налагането на окончателни антидъмпингови и изравнителни задължения, страните правят всичко възможно да постигнат конструктивно решение на проблема.

Член 19

Споразумението не изключва забрани или ограничения върху вноса, износа или транзитно преминаване на стоки поради причини, свързани с обществения морал, обществената политика или обществената сигурност; защита здравето и живота на хората, животните или растенията; опазване на естествените ресурси; опазване на националните богатства с художествена,

историческа или археологическа стойност или защитата на интелектуална, промишлена и търговска собственост или правила, свързани със златото и среброто. Тези забрани или ограничения обаче не съставляват средство за необоснована дискриминация или скрито ограничение на търговията между страните.

Член 20

Настоящият дял не се прилага за търговия с текстилни продукти, попадащи под глави 50–63 на Комбинираната номенклатура. Търговията с тези продукти се урежда с отделно споразумение, подписано на 14 май 1993 г., което временно се прилага от 1 януари 1993 г.

Член 21

1. Търговията с продукти, предмет на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана се урежда с разпоредбите на настоящия дял, с изключение на член 13.

2. Създава се контактна група за въпроси, свързани с въглищата и стоманата, която се състои от представители на Общността от една страна, и представители на Република Молдова, от друга страна.

Контактната група редовно обменя информация за въпроси, свързани с въглищата и стоманата, които представляват интерес за страните.

Член 22

Търговията с ядрени артикули се извършва в съответствие с разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия. При необходимост търговията с ядрени материали е предмет на разпоредбите на специфично споразумение, което се сключва между Европейската общност за атомна енергия и Република Молдова.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ, ЗАСЯГАЩИ БИЗНЕСА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

ГЛАВА I

УСЛОВИЯ НА ТРУД

Член 23

1. Съгласно законите, условията и процедурите, приложими във всяка държава-членка, Общността и държавите-членки се стремят да осигурят, че молдовски граждани, които са законно наети на територията на държава-членка, са третираны без никаква дискриминация въз основа на националност, що се отнася до условия на

труд, възнаграждение или освобождаване, в сравнение със собствените им граждани.

2. Съгласно законите, условията и процедурите, приложими в Република Молдова, Република Молдова полага усилия да осигури, че граждани на държава-членка, които са законно наети на територията на Република Молдова, са третираны без никаква дискриминация въз основа на националност, що се отнася до условия на труд, възнаграждение или освобождаване, в сравнение със собствените им граждани.

Член 24

Координиране на социалното осигуряване

Страните сключват споразумение с цел:

- i) да приемат, съгласно условията и формите, прилагани във всяка държава-членка, необходимите разпоредби за координиране на системите за социално осигуряване за работници с молдовско гражданство, законно наети на територията на държава-членка. Тези разпоредби по-специално гарантират, че:
  - всички периоди на застраховка, наемане или пребиваване на такива работници в различните държави-членки, се сумират за целите на пенсионно осигуряване, осигуряване при инвалидност или смърт, както и за целите на медицинско обслужване за тези работници,
  - всички пенсии за старост, смърт, трудова злополука или професионални заболявания, или инвалидност, произтичаща от тях, с изключение на специалните помощи, за които не се правят вноски, свободно се прехвърлят по законния курс на съответната държава-членка – длъжник или държави-членки -длъжници;
- ii) да приемат, съгласно условията и формите, прилагани в Република Молдова, необходимите разпоредби за предоставяне на работници, които са граждани на държава-членка, законно наети в Република Молдова, третиране, подобно на това, посочено във втория параграф на параграф i).

Член 25

Мерките, които се предприемат в съответствие с член 24 не накърняват права или задължения, произтичащи от двустранни споразумения, свързващи Република Молдова и държавите-членки, когато тези споразумения предвиждат по-благоприятно третиране за граждани на Република Молдова или на държавите-членки.

Член 26

Съветът за сътрудничество разглежда полагането на съвместни усилия за контролиране на нелегалната имиграция, като държи сметка за принципите и практиката на реадмисия.

Член 27

Съветът за сътрудничество разглежда създаването на подобрения на условията на труд за бизнесмени, които условия са съвместими с международните задължения на страните, включително тези, изложени в документа от Конференцията в Бон на СССЕ.

Член 28

Съветът за сътрудничество отправя препоръки за прилагането на членове 23, 26 и 27.

ГЛАВА II

УСЛОВИЯ, ЗАСЯГАЩИ УСТАНОВЯВАНЕТО И ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВАТА

Член 29

1. a) Общността и нейните държави-членки предоставят за установяването на молдовски дружества на своя територия третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставят на собствените си дружества, в съответствие със законите си и подзаконовите разпоредби.
  - b) Без да се засягат резервите, изброени в приложение IV, Общността и нейните държави-членки предоставят на дъщерните дружества на молдовски дружества, установени на тяхна територия, третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставят на дружества на Общността, по отношение на тяхното действие, в съответствие със законите си и подзаконовите разпоредби.
  - в) Общността и нейните държави-членки предоставят на клонове на молдовски дружества, установени на тяхна територия, третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставят на клонове на дружества на всяка трета страна, по отношение на тяхното действие, в съответствие със своите закони и подзаконовите разпоредби.
2. a) Без да се засягат резервите, изброени в приложение V, Република Молдова предоставя за установяване на своя територия на дружества на Общността третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставя на собствените си дружества или на дружества на трети страни, който от двата режима е по-благоприятен, в съответствие със своите закони и подзаконовите разпоредби.
  - b) Република Молдова предоставя на дъщерни дружества и клонове на дружества на Общността, установени на нейна територия третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставя съответно на собствените си дружества или клонове, или на дружества или клонове на трети страни, който от двата режима е по-благоприятен по отношение на тяхната дейност, в съответствие със законите си и подзаконовите разпоредби.

3. Разпоредбите на параграфи 1 и 2 не могат да се използват за заобикаляне на закони и подзакони разпоредби на дадена страна, приложими за достъп до специфични сектори или дейности на дъщерни дружества на другата страна, установени на територията на първата страна.

От третирането, посочено в параграфи 1 и 2 се ползват дружества, установени съответно в Общността и в Република Молдова към датата на влизане в сила на настоящото споразумение, както и дружества, установени след тази дата, от момента на тяхното установяване.

Член 30

1. Разпоредбите на член 29 не се отнасят за въздушния транспорт, вътрешния воден транспорт и морския транспорт, без да се засягат разпоредбите на член 101.

2. По отношение на дейности, предприети от спедиторски организации обаче за предоставяне на международни морски транспортни услуги, комбинирани дейности, включващи морски пробег, всяка страна разрешава на дружествата на другата страна търговско присъствие на своя територия под формата на дъщерни дружества или клонове, при условията за установяване и действие, които са не по-малко благоприятни от тези, предоставени на собствените ѝ дружества или на дъщерни дружества или клонове на дружества на трети страни, който от двата режима е по-благоприятен.

Тези дейности включват, но не са ограничени до:

- а) маркетинг и продажба на услуги, свързани с морския транспорт и свързани с това услуги посредством пряк контакт с клиенти, от предлагане на цена до фактуриране, независимо дали тези услуги се извършват или предлагат от самия доставчик на услуги или от доставчици на услуги, с които продавачът на услуги е установил трайни бизнес отношения;
- б) закупуване и употреба, за своя сметка или от името на свои клиенти (и препродажба на свои клиенти) на всякакви транспортни и свързани с тях услуги, включително вътрешно-транспортни услуги с всякакъв вид транспорт, особено вътрешен воден транспорт, сухопътен и железопътен транспорт, необходими за предоставянето на интегрирана услуга;
- в) подготовката на документация, свързана с транспортни документи, митнически документи и други документи, свързани с произхода и естеството на транспортираните стоки;

- г) предоставяне на бизнес информация по всякакъв начин, включително посредством компютризиран информационни системи и обмен на електронни данни (предмет на недискриминационни ограничения по отношение на далекосъобщенията);
- д) създаване на бизнес отношения, включително участие в акционерния капитал на дружеството и назначаването на местен персонал (или, при чуждестранен персонал, в зависимост от съответните разпоредби на настоящото споразумение), с местно установена спедиторска организация;
- е) действие от името на дружествата, организирани на извикването на кораба или поемане на товари при необходимост.

Член 31

За целите на настоящото споразумение:

- а) „дружества на Общността“ или „молдовско дружество“ съответно означава дружества, основани в съответствие със законите на държава-членка или съответно на Република Молдова, имащи регистрирано седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност на територията на Общността или съответно на Република Молдова. Ако обаче дружеството, създадено в съответствие със законите на държава-членка или съответно на Република Молдова, имат само адрес на управление на територията на Общността или съответно на Република Молдова, дружеството се приема за дружество на Общността или съответно на Република Молдова само ако дейностите ѝ са реално и продължително свързани с икономиката на една от държавите-членки или съответно на Република Молдова;
- б) „дъщерно дружество“ е дружество, което е ефективно контролирано от първото дружество;
- в) „клон“ на дружество е място на стопанска дейност без правосубектност, което изглежда дълготрайно установено като продължение на дружество майка, има свое управление и е материално обезпечено да извършва стопанска дейност с трети страни, така че последните, въпреки че знаят, че при необходимост ще се осъществи юридическа връзка с дружеството-майка, чието централно управление е извън страната, не се налага да контактуват директно с дружеството-майка, а могат да извършват бизнес операции при мястото на стопанска дейност на учреденото продължение;
- г) „установяване“ е правото на дружества на Общността и на Република Молдова, както са упоменати в буква а) да приемат и осъществяват стопански дейности чрез учредяване и ръководене на дъщерни дружества и клонове в Република Молдова или съответно в Общността;

- д) „дейност“ е упражняване на стопански дейности;
- е) „стопански дейности“ са дейности от промишлен характер, дейности от търговски характер, дейности на занаятчийски и упражняващи свободни професии.

По отношение на международния морски транспорт, включително морския транспорт, граждани на държавите-членки или на Република Молдова, установени извън територията на Общността или съответно на Република Молдова, както и спедиторски дружества, установени извън територията на Общността или на Република Молдова и контролирани от граждани на държавите-членки или съответно на Република Молдова, също така се ползват от разпоредбите на настоящата глава и глава III, ако съдовете им са регистрирани в тази държава-членка или съответно в Република Молдова в съответствие с техните законодателства.

Член 32

1. Независимо от други разпоредби на споразумението, страна по споразумението не е възпрепятствана да предприема мерки, продиктувани от благоразумие, включително за защитата на инвеститори, вложители, притежатели на застрахователна полица или лица, към които доставчик на финансови услуги има фидуциарни задължения, или, за да осигури цялостност и стабилност на финансовата система. В случаите, когато тези мерки не са в съответствие с разпоредбите на споразумението, те не се използват като средство за избягване на задълженията на дадена страна съгласно споразумението.

2. Нищо в споразумението не се тълкува така че да изисква дадена страна да разкрива информация, свързана с дейността и сметките на индивидуални клиенти или на поверителна или частна информация на разположение на публични организации.

Член 33

Разпоредбите на настоящото споразумение не изключват прилагането от всяка страна на мерки, необходими за предотвратяване на заобикалянето посредством разпоредбите на настоящото споразумение на мерки, свързани с достъпа на трети страни до пазара.

Член 34

1. Независимо от разпоредбите на глава I, дружества на Общността или на Република Молдова, установена на територията на

Република Молдова или съответно на Общността, има право да назначават, те или техни дъщерни дружества или клонове, в съответствие със законодателството, действащо в страната на установяване, съответно на територията на Република Молдова или на Общността, служители, които са граждани на държава-членка на Общността, и съответно на Република Молдова, при условие че тези служители са ключов персонал съгласно параграф 2 от настоящия член и че те се назначават изключително от дружества, дъщерни дружества или клонове. Разрешенията за пребиваване и работа на тези служители обхващат само периода на посоченото назначаване.

2. Ръководни кадри на горепосочените дружества, наричани по-долу „организации“, са „командирани кадри“, съгласно определението на буква в), попадащи в следните категории, при условие че организацията притежава правосубектност и, че съответните лица са наети от нея или са партньори там (но не в качеството на мажоритарни акционери), най-малко през годината директно предшестваща командироването:

а) лица, заемащи отговорна длъжност в дадена организация, които основно ръководят управлението на институцията (клон, филиал или смесено дружество), които получават общи препоръки или насоки основно от съвета на директорите или акционерите на дружеството или от техния равностоен орган, включително:

— управляват институцията или отдел или подразделение на институцията,

— упражняват надзор и контрол върху дейността на други надзорни, професионални или ръководни служители,

— притежават правото лично да назначават и освобождават или да препоръчват назначения, освобождаване или други кадрови дейности;

б) лицата на работа в дадена организация, които притежават нестандартни познания, необходими на институцията, за да предлага услугите си, за работа с изследователското оборудване, технологии или за управлението. Оценката на такива познания може да отразява, освен специфичните познания за институцията, високо ниво на квалификация относно вида на работата или професията, които изискват специфични технически познания, включително членство в акредитирана професия;

в) „командиран кадър“ се определя, като физическо лице, което работи в дадена организация на територията на една от страните, което е временно преместено, за целите на извършване на стопанска дейност, на територията на другата страна; съответната организация трябва да притежава свое основно седалище на стопанска дейност на територията на едната страна и командироването трябва да е към институцията на тази организация, която ефективно осъществява подобна стопанска дейност на територията на другата страна.

Член 35

1. Страните полагат максимални усилия да избегнат предприемането на всякакви мерки или действия, които ограничават условията за установяване и дейност на дружествата им в сравнение със съществуващата ситуация в деня, предхождащ подписването на споразумението.

2. Разпоредбите на настоящия член не накърняват тези на член 43: ситуацията, обхваната от член 43 се урежда единствено от разпоредбите на същия член, като изключват прилагане на всеки друг.

3. В дух на партньорство и сътрудничество и в светлината на разпоредбите, съдържащи се в член 50, правителството на Република Молдова информира Общността за намеренията си да приеме ново законодателство или разпоредби, които могат да ограничат условията за установяване или дейност в Република Молдова на дъщерни дружества или клонове на дружества на Общността в сравнение със съществуващата ситуация в деня, предхождащ датата на подписване на споразумението. Общността може да поиска Република Молдова да изпрати проектите на тези законови или подзаконовни нормативни актове и да проведе консултации по тези проекти.

4. В случаите, когато нови законови или подзаконовни нормативни актове, приети в Република Молдова, ограничават условията за установяване на дружества на Общността на нейна територия и за дейността на дъщерни дружества и клонове на дружества на Общността, установени в Република Молдова в сравнение със съществуващата ситуация в деня, предхождащ подписването на споразумението, тези ограничителни законови или подзаконовни нормативни актове не важат за срок от три години след влизането в сила на съответните актове за тези дъщерни дружества и клонове, които вече са установени в Република Молдова към момента на влизане в сила на съответния акт.

ГЛАВА III

ПРЕЗГРАНИЧНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ МЕЖДУ ОБЩНОСТТА И РЕПУБЛИКА МОЛДОВА

Член 36

1. Страните поемат задължението в съответствие с разпоредбите на настоящата глава да предприемат необходимите стъпки, които ще позволят прогресивното презгранично предоставяне на услуги от дружества на Общността и на Република Молдова, които са установени в страна, различна от тази на лицето, за което са предназначени услугите, като държат сметка за развитието на секторите на услуги в страните по споразумението.

2. Съветът за сътрудничество отправя препоръки за изпълнението на параграф 1.

Член 37

Страните си сътрудничат с цел развитие на пазарно-ориентиран сектор на услуги в Република Молдова.

Член 38

1. Страните поемат задължението ефективно да прилагат принципа за неограничен достъп до международния морски пазар и трафик на търговска основа.

а) Горепосочената разпоредба не засяга правата и задълженията, произтичащи от Конвенцията на Организацията на обединените нации за кодекс на поведение на конферентните морски линии, както се прилага от едната или другата от договарящите се страни по настоящото споразумение. Неконферентните линии имат свободата да се конкурират с конферентните линии, доколкото те се придържат към принципа за лоялна конкуренция на търговска основа.

б) Страните потвърждават своя ангажимент да поддържат свободна конкурентна среда, която представлява основно свойство за търговията с насипни твърди и течни продукти.

2. При прилагане на принципите на параграф 1, страните:

а) от влизането в сила на настоящото споразумение, не прилагат в търговията между тях, никакви разпоредби за разпределяне на товарни превози на двустранни споразумения между всяка държава-членка и бившия Съветски съюз;

б) няма да въвеждат карго разпределителни клаузи в бъдещи двустранни споразумения с трети страни, освен при изключителни обстоятелства, когато маршрутни транспортни морски дружества от едната или другата от страните по настоящото споразумение иначе не биха имали ефективна възможност да осъществят търговия от или за посочената трета страна;

в) забраняват карго разпределителни договорености в бъдещи двустранни споразумения, отнасящи се до търговия с насипни твърди и течни продукти;

г) премахват при влизане в сила на настоящото споразумение всички едностранни мерки, административни, технически и други пречки, които биха имали ограничителен или дискриминационен ефект върху свободното предоставяне на услуги в международния морски транспорт.

Всяка страна по споразумението предоставя, *inter alia*, на кораби, управлявани от граждани или дружества на другата страна, третиране не по-малко благоприятно от това, предоставяно на собствените кораби на съответната страна по отношение на достъп до пристанища, отворени за международна търговия, използване на инфраструктура и допълнителни морски услуги на пристанищата, както и свързани с тях такси и начисления, митнически съоръжения и определяне на котвени стойки и съоръжения за товарене и разтоварване.

3. Граждани и дружества на Общността, които предоставят международни морски транспортни услуги, са свободни да предоставят международни морски и речни услуги във вътрешните води на Република Молдова.

Член 39

С оглед осигуряване на координирано развитие на транспорта между страните по споразумението, пригодно към техните търговски нужди, условията за взаимен пазарен достъп и за предоставяне на услуги, свързани със сухопътния, железопътен и вътрешен воден транспорт, а при необходимост и въздушен транспорт, могат да бъдат уредени чрез специални транспортни споразумения, договорени между страните, както са определени в член 96, след влизането в сила на настоящото споразумение.

ГЛАВА IV

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 40

1. Разпоредбите на настоящия дял се прилагат съгласно ограничения, оправдани от обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве.
2. Те не се прилагат за дейности, които на територията на всяка страна са свързани, дори инцидентно, с упражняването на официална власт.

Член 41

За целите на настоящия дял, нищо в настоящото споразумение не възпрепятства страните да прилагат своите законови и подзаконови актове, отнасящи се до влизане, престой, работа, условия на труд и установяване от физически лица и предоставяне на услуги при положение, че в този случай те не ги прилагат по начин, който обезсилва или нарушава ползите, произтичащи за всяка от страните от условията на някоя конкретна разпоредба на споразумението. Тази разпоредба не изключва прилагането на член 40.

Член 42

Дружества, които са контролирани или изключително притежавани от дружества на Република Молдова или на Общността, съвместно са бенефициенти на разпоредбите на глави II, III и IV.

Член 43

По силата на настоящото споразумение третиране, предоставено от едната от страните по споразумението на другата един месец преди

влизането в сила на съответните задължения по Общото споразумение по търговията с услуги (GATS), в никой случай не е по-малко благоприятно по отношение на сектори или мерки, обхванати от GATS от това, предоставено от първата страна съгласно разпоредбите на GATS по отношение на всеки сектор на услуги, подсектор или начин на предоставяне на услуги.

Член 44

За целите на глави II, III и IV не се държи сметка за третиране, предоставено от Общността, нейна държава-членка или Република Молдова съгласно задължения, включени в споразумения за икономическа интеграция в съответствие с принципите на член V от GATS.

Член 45

1. Режимът на най-облагодетелствана нация, предоставен в съответствие с разпоредбите на настоящия дял, не се прилага по отношение на данъчни преимущества, които страните по споразумението предоставят или ще предоставят в бъдеще въз основа на споразумения за избягване на двойно данъчно облагане или други данъчни договорености.

2. Нищо в настоящия дял не се тълкува така че да възпрепятства приемането или изпълнението от страните на мерки, насочени към възпрепятстване избягването на данъчно облагане съгласно данъчните разпоредби на споразумения за избягване на двойно данъчно облагане и на други данъчни споразумения или вътрешно фискално законодателство.

3. Нищо в настоящия дял не се тълкува така че да възпрепятства държави-членки или Република Молдова да разграничават, при прилагането на съответните разпоредби на своите фискални законодателства, между данъкоплатци, които не са в сходна ситуация, по-специално по отношение на местожителството им.

Член 46

Без да се накърнява действието на член 34, никоя разпоредба на глави II, III или IV на настоящото споразумение не се тълкува така, че да дава право на:

- граждани на държавите-членки или съответно на Република Молдова да влизат или пребивават на територията на Република Молдова или съответно на Общността независимо в какво качество и по-специално като акционер или съдружник на дружество или управител или служител на дружество или доставчик или получател на услуги;
- дъщерни дружества или клонове в Общността на молдовски дружества да назначават на територията на Общността граждани на Република Молдова;

- молдовски дъщерни дружества или клонове на дружества на Общността да назначават на територията на Република Молдова граждани на държавите-членки;
- молдовски дружества или дъщерни дружества или клонове на молдовски дружества в Общността да осигуряват молдовски граждани, които да действат от името и под контрола на други лица, назначени с временни договори;
- дружества на Общността или молдовски дъщерни дружества или клонове на дружества на Общността да осигуряват работници, които са граждани на държавите-членки, назначени с временни договори.

ДЯЛ V

ТЕКУЩИ ПЛАЩАНИЯ И КАПИТАЛ

Член 47

1. Страните се задължават да разрешават всякакви плащания в свободно конвертируема валута по текущите операции на платежния баланс между жители на Общността и на Република Молдова, свързани с движението на стоки, услуги или лица, извършени в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение.
2. По отношение на сделките по капиталовите операции на платежния баланс от влизане в сила на споразумението, страните осигуряват свободното движение на капитали, свързани с преки инвестиции от дружества, създадени в съответствие със законодателството на страната домакин, и инвестиции, направени в съответствие с разпоредбите на глава II на дял IV, и при ликвидация или репатриране на тези инвестиции и на произтичащи от тях печалби.
3. Без да се накърняват разпоредбите на параграф 2 или на параграф 5, от влизането в сила на настоящото споразумение страните няма да въведат каквито и да било нови валутни ограничения по движението на капитали и по текущите плащания, свързани с тях, между жители на Общността и на Република Молдова и няма да направят съществуващите разпоредби по-рестриктивни.
4. Страните по споразумението провеждат консултации с оглед улесняване движението на капитали под форми, различни от

посочената в параграф 2, между Общността и Република Молдова, за да насърчат постигането на целите на настоящото споразумение.

5. По отношение на разпоредбите на настоящия член, до въвеждането на пълна конвертируемост на молдовската валута по смисъла на член VIII от Устава на Международния валутен фонд (МВФ), Република Молдова може при изключителни обстоятелства да прилага валутни ограничения, свързани с предоставянето или получаването на кратко- и средносрочни кредити дотолкова, доколкото подобни ограничения са наложени на Република Молдова за предоставяне на подобни кредити и са допустими в съответствие със статута на Молдова в МВФ. Република Молдова прилага тези ограничения по недискриминационен начин. Същите се прилагат по такъв начин, че най-малко да разстройват действието на настоящото споразумение Република Молдова информира Съвета за сътрудничество своевременно за въвеждането на такива мерки и за каквито и да било промени по тях.
6. Без да се засяга действието на параграфи 1 и 2, в случаите, когато при изключителни обстоятелства движението на капитали между Общността и Молдова причинява или заплашва да причини сериозни затруднения за действието на валутната или паричната политика на Общността или на Република Молдова, съответно Общността или Република Молдова могат да предприемат защитни мерки по отношение движението на капитали между Общността и Република Молдова за период непревишаващ шест месеца, ако такива мерки са абсолютно наложителни.

ДЯЛ VI

КОНКУРЕНЦИЯ, ЗАКРИЛА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА, ИНДУСТРИАЛНА ТЪРГОВСКА СОБСТВЕНОСТ И ЗАКОНОДАТЕЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 48

1. Страните по споразумението приемат да работят за изправяне или отстраняване посредством прилагането на законите си за конкуренция или по друг начин, на ограничения върху конкуренцията от предприятия или такива, причинени от държавна намеса, доколкото могат да влияят върху търговията между Общността и Република Молдова.

2. За постигане на целите, посочени в параграф 1:

2.1. Страните осигуряват, че имат и изпълняват закони, насочени към ограничения на конкуренцията от предприятия в своята юрисдикция.

2.2. Страните се въздържат от предоставяне на държавни помощи, поставящи в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на стоки, различни от основните продукти, както са определени в ГАТТ, или предоставянето на услуги, които нарушават или заплашват да нарушат условията на конкуренция дотолкова, доколкото те влияят върху търговията между Общността и Република Молдова.

2.3. По искане на една от страните, другата страна предоставя данни за схемите си за помощи или за отделни случаи на държавна помощ. Не е необходимо да се предоставят данни, които са предмет на законодателни изисквания на страните по отношение на професионални или търговски тайни.

2.4. В случай на държавни монополи от търговски характер, страните заявяват готовността си от четвъртата година след влизането в сила на тяхното споразумение, да осигурят, че не съществува дискриминация между граждани на страните по отношение условията, при които се снабдяват или предлагат на пазара стоки.

2.5. В случай на публични предприятия или предприятия, на които държавите-членки или Република Молдова предоставят изключителни права, страните заявяват своята готовност от четвъртата година след влизането в сила на тяхното споразумение, да осигурят, че не съществува действаща или поддържана мярка, която нарушава търговията между Общността и Република Молдова в степен, противоречаща на съответните интереси на страните. Тази разпоредба не възпрепятства изпълнението по закон и в действителност на определени задачи, разпределени на такива предприятия.

2.6. Периодът, определен в параграфи 2.4 и 2.5, може да бъде удължен по споразумение между страните.

3. В рамките на Съвета по сътрудничество могат да се провеждат консултации по искане на Общността или на Република Молдова по отношение на ограниченията или изкривяванията на условията на конкуренция, посочени в параграфи 1 и 2, както и изпълнението на правилата им за конкуренция, съгласно ограничения, наложени със закон относно разкриване на информация, поверителност и търговска тайна. Консултации могат също така да включват въпроси, свързани с тълкуването на параграфи 1 и 2.

4. Страните с опит в прилагането на правила за конкуренция разглеждат внимателно предоставянето на други страни, по тяхно искане и в рамките на наличните ресурси, на техническа помощ за развитието и прилагането на правила за конкуренция.

5. Горните разпоредби по никакъв начин не накърняват правата на страните да прилагат адекватни мерки, особено тези, посочени в член 18, с цел да отговорят на нарушения в търговията със стоки или услуги.

Член 49

1. Съгласно разпоредбите на настоящия член и на приложение III Република Молдова продължава да подобрява закрилата на правата на интелектуална, индустриална и търговска собственост с цел да осигури до края на петата година след влизането в сила на Споразумението ниво на закрила, сходно на това, съществуващо в Общността, включително ефективни средства за осъществяване на тези права.

2. До края на петата година след влизането в сила на споразумението Република Молдова ще се присъедини към многостранните конвенции относно правата на интелектуална, индустриална и търговска собственост, посочени в параграф 1 от приложение III, към които са страни държавите-членки на Общността или които *de facto* се прилагат от държавите-членки съгласно съответните разпоредби, съдържащи се в тези конвенции.

Член 50

1. Страните признават, че важно условие за заздравяване икономическите връзки между Република Молдова и Общността е сближаването на съществуващото и бъдещо законодателство на Република Молдова с това на Общността. Република Молдова се стреми

да осигури постепенно съответствие на своето законодателство с това на Общността.

2. Сближаването на законодателството обхваща особено следните области: митническо законодателство, търговско законодателство, банково законодателство, фирмено счетоводство и данъци, интелектуална собственост, защита на работниците на работното им място, финансови услуги, конкурентно право, държавни поръчки, защита на здравето и живота на хора, животни и растения, околна среда, защита на потребителя, косвени данъци, технически правила и стандарти, ядрено законодателство и регулирането му, транспорт.

3. Общността предоставя на Република Молдова техническа помощ за приложението на тези мерки, която може да включва между другото:

- обмен на експерти;
- предоставяне на своевременна информация, особено за съответно законодателство,
- организиране на семинари;
- дейности, свързани с обучение;
- помощ за превеждане на законодателство на Общността в съответни сектори.

ДЯЛ VII

ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 51

1. Общността и Република Молдова изграждат икономическо сътрудничество, целящо да подпомогне процеса на икономически реформи и възстановяване и устойчиво развитие на Република Молдова. Това сътрудничество укрепва съществуващите икономически връзки за благото и на двете страни.

2. Ще бъдат изработени политики и други мерки, които да доведат до икономически и социални реформи и реструктуриране на икономическата система на Република Молдова и които ще бъдат ръководени от изискванията за устойчиво и хармонично социално развитие; те също така напълно ще отчитат съображения за околната среда.

3. За тази цел сътрудничеството ще се върху промишлено сътрудничество, насърчаване и закрила на инвестициите, държавни поръчки, стандарти и оценки за съответствие, минно дело и суровини, наука и технология, образование и обучение, селско стопанство и аграрно-промишлен сектор, енергетика, околна среда, транспорт, далекосъобщения, финансови услуги, пране на пари, валутна политика, регионално развитие, социално сътрудничество, туризъм, малки и средни предприятия, информация и съобщения, защита на потребителя, митници, сътрудничество в областта на статистиката, икономическите науки и наркотични вещества.

4. Специално внимание се отделя на мерки, които могат да насърчат сътрудничеството между независимите държави с оглед стимулиране на хармоничното развитие на региона.

5. При необходимост икономическото сътрудничество и другите форми на сътрудничество, предвидени в настоящото споразумение, могат да бъдат подкрепени от техническа помощ от Общността, като се има предвид съответните разпоредби на Съвета на Общността, приложими по отношение на техническа помощ в

независимите държави, приетите приоритети в индикативната програма, свързана с техническа помощ от Общността за Република Молдова и установеното сътрудничество и процедури за прилагане.

6. Съветът за сътрудничество отправя препоръки по отношение развитието на сътрудничество в областите, посочени в параграф 3.

Член 52

Промишлено сътрудничество

1. Сътрудничеството цели насърчаване по-специално на следното:

- развитието на стопански връзки между икономически оператори от двете страни, например с оглед трансфера на технологии и ноу-хау;
- участие от страна на Общността в усилията на Република Молдова да реструктурира и модернизира технически промишлеността си;
- подобряване на управлението;
- развитие на необходими търговски правила и практики, включително маркетинг на продукти;
- защита на околната среда;
- адаптиране на структурата на промишленото производство към стандартите на развита пазарна икономика;
- преобразуване на отбранителната промишленост.

2. Разпоредбите на настоящия член не накърняват прилагането на правила на Общността, свързани с конкуренцията, които важат за предприятия.

Член 53

Насърчаване и закрила на инвестициите

1. Като взема предвид съответните правомощия и компетентности на Общността и на държавите-членки, сътрудничеството цели да създаде благоприятен климат за инвестиции, местни и чуждестранни, особено чрез подобряване условията за защита на инвестициите, трансфера на капитали и обмена на информация за възможности за инвестиции.

2. По-специално целите на сътрудничеството са:

- сключването, където е уместно, от държавите-членки и Република Молдова на споразумения за поощряване и закрила на инвестирането;
- сключването, където е уместно, от държавите-членки и Република Молдова на споразумения за избягване на двойно данъчно облагане;
- създаването на благоприятни условия за привличане на чуждестранни инвестиции в молдовската икономика;
- установяването на стабилно и адекватно търговско право и условия и обмен на информация относно закони, наредби и административни практики в областта на инвестициите;
- обмен на информация за възможности за инвестиране под формата между другото на търговски панаири, изложения, седмици на търговията и други събития.

Член 54

Държавни поръчки

Страните си сътрудничат за развитие на условия на открито и конкурентно възлагане на поръчки за стоки и услуги, по-специално чрез обявяване на търгове.

Член 55

Сътрудничество в областта на стандарти и оценка на съответствието

1. Сътрудничеството между страните насърчава привеждане в съответствие с международно приети критерии, принципи и насоки, които да се следват в областта на стандарти и оценка на съответствието. Необходимите действия ще улеснят напредъка към

взаимно признаване в областта на оценка на съответствието, както и подобряването на качеството на молдовското производство.

2. За тази цел те се стремят:

- да насърчават необходимо сътрудничество с организации и институции, специализирани в тези области;
- да насърчават използването на технически регламенти на Общността и на европейски стандарти и процедури за оценка на съответствието;
- да разрешат размяната на опит и техническа информация в областта на управление на качеството.

Член 56

Минно дело и суровини

1. Страните целят да увеличат инвестициите и търговията в областта на минното дело и суровините.

2. Сътрудничеството е насочено по-специално към:

- обмен на информация относно развития в областта на минното дело и цветните метали;
- създаването на правна рамка на сътрудничество;
- търговски въпроси;
- развитието на законодателни и други мерки в областта на защита на околната среда;
- обучение;
- безопасност в минната промишленост.

Член 57

Сътрудничество в областта на науката и технологиите

1. Страните насърчават сътрудничеството в гражданската научноизследователска дейност и технологичното развитие въз основа на взаимна полза и като взимат предвид наличните ресурси и адекватен достъп до съответните им програми и съгласно необходимите нива на ефективна закрила на интелектуална, индустриална и търговска собственост.

2. Сътрудничеството в областта на науката и технологиите включва:

- обмен на научна и техническа информация;
- съвместни дейности в областта на научноизследователска дейност и технологичното развитие;

- дейности по обучението и програми за мобилност за учени, изследователи и техници, ангажирани в областта на научноизследователска дейност и технологичното развитие и от двете страни.

Когато това сътрудничество приеме формата на дейности, включващи образование и/или обучение, то трябва да се извършва в съответствие с разпоредбите на член 58.

Страните, въз основа на взаимно споразумение, могат да се ангажират в други форми на сътрудничество в областта на научноизследователска дейност и технологичното развитие.

При осъществяване на тези дейности по сътрудничеството специално внимание се обръща прехвърляне на учени, инженери, изследователи и техници, които в момента или преди това са били ангажирани с изследване и/или производство на оръжия за масово унищожение.

3. Сътрудничеството, обхванато от настоящия член се прилага в съответствие със специфични разпоредби, които се договарят и сключват в съответствие с процедурите, приети от всяка страна, и които предвиждат, между другото, необходимите разпоредби за правата върху интелектуалната собственост.

Член 58

Образование и обучение

1. Страните си сътрудничат с цел да повишат нивото на общо образование и професионални квалификации в Република Молдова, както в държавния, така и в частния сектор.
2. Сътрудничеството се съсредоточава по-специално върху следните области:
  - модернизиране на системите на висше образование и обучение в Република Молдова, включително системата за сертифициране на висши учебни заведения и дипломи за висше образование;
  - обучение на висши служители от държавния и частния сектор и държавни служители в приоритетни области, които ще се определят;
  - сътрудничество между учебни заведения и между учебни заведения и предприятия;
  - мобилност за преподаватели, студенти, администратори, млади учени и изследователи и млади хора;
  - насърчаване на преподаването в областта на европейските науки в подходящите институции;
  - преподаване на езиците на Общността;
  - следдипломно обучение на конферентни преводачи;
  - обучение на журналисти;
  - обучение на обучители.

3. Възможното участие на една от страните в съответните програми в областта на образованието и обучението на другата страна може да се разглежда в съответствие с техните съответни процедури и където е необходимо, ще се установяват институционални рамки и планове за сътрудничество на основата на участие на Република Молдова в програма „Темпус“ на Общността.

Член 59

Земеделие и аграрно-промишлен сектор

Целта на сътрудничеството в тази област е преследването на аграрна реформа; модернизация, приватизация и реструктуриране на земеделието, аграрно-промишления сектор и сектора на земеделски услуги в Република Молдова; и развитието на местен и чуждестранен пазар за молдовски продукти, при условия, които осигуряват защита на околната среда и като се взимат предвид необходимостта от подобряване на сигурността на доставка на храни. Страните също така целят постепенното сближаване на молдовските стандарти с техническите регламенти на Общността по отношение на промишлени и земеделски хранителни продукти, включително санитарни и фитосанитарни стандарти.

Член 60

Енергетика

1. Сътрудничеството се осъществява в рамките на принципите на пазарна икономика и Европейската енергийна харта, на фона на прогресивната интеграция на енергийните пазари в Европа.
2. Сътрудничеството включва между другото следните области:
  - въздействие върху околната среда на производството и потреблението на енергия с цел да предотврати или минимизира вреди на околната среда в следствие на тези дейности;
  - подобряване качеството и сигурността на производство на енергия, включително диверсификация на енергоснабдяването по начин, обоснован икономически и за околната среда;
  - формулиране на енергийна политика;
  - подобряване на управлението и регулацията на енергийния сектор в съответствие с пазарната икономика;
  - въвеждане на серия институционални, правни, фискални и други условия, необходими за стимулиране ръст на търговията с енергия и инвестициите в енергетиката;

- насърчаване на икономите и ефективното използване на енергията;
- модернизация, развитие и диверсификация на енергийната инфраструктура;
- подобряване на енергийните технологии в производството и крайното потребление на разнообразни видове енергия;
- управление и техническо обучение в енергийния сектор.

Член 61

Околна среда

1. Като имат предвид Европейската енергийна харта и Декларацията на Конференцията в Люцерн от 1993 г., страните развиват и укрепват сътрудничеството си в областта на околната среда и човешкото здраве.
2. Сътрудничеството цели борба с влошаване състоянието на околната среда и по-специално:
  - ефективно следене на равнищата на замърсяване и оценка на околната среда; системи за информация за състоянието на околната среда;
  - борба срещу местното, регионалното и трансграничното замърсяване на въздуха и водите;
  - екологично възстановяване;
  - устойчиво, ефикасно и екологично ефективно производство и използване на енергията;
  - обезопасяване на промишлени предприятия;
  - класификация и безопасно използване на химикали;
  - качество на водите;
  - намаляване на количеството, рециклиране и обезопасяване на отпадъците, прилагане на Базелската конвенция;
  - влияние на земеделието върху околната среда, ерозия на почвата и химическо замърсяване;
  - опазване на горите;
  - съхранение на биоразнообразието, защитените зони и устойчиво използване и управление на биологични ресурси;
  - планиране на земеползването, включително строителното и градоустройственото планиране;
  - използване на икономически и фискални инструменти;
  - глобални промени в климата;
  - образование и разпространяване на знания за околната среда;
  - прилагане на Конвенцията „ЕСПОО“ за оценка на въздействието на околната среда в трансграничен контекст.

3. Сътрудничеството се осъществява по-специално чрез:

- планиране на управлението при бедствия и други извънредни ситуации;
- обмен на информация и експерти, включително информация и експерти, занимаващи се с трансфера на чисти технологии и безопасно и обосновано за околната среда използване на биотехнологиите;
- съвместни изследователски дейности;
- подобряване на законите в посока към стандартите на Общността;
- сътрудничество на регионално ниво, включително сътрудничество в рамките на Европейската агенция за околна среда и на международно ниво;
- развитие на стратегии, по-специално по отношение на глобалните и климатични проблеми, както и с оглед постигане на устойчиво развитие;
- изследвания за въздействието върху околната среда.

Член 62

Транспорт

1. Страните развиват и укрепват сътрудничеството си в областта на транспорта.
  2. Това сътрудничество, между другото, цели реструктурирането и модернизацията на транспортните системи и мрежи в Република Молдова и развитието и осигуряването, където е уместно, на съвместимост на транспортните системи в контекста на постигане на по-глобална транспортна система.
- Сътрудничеството включва, между другото:
- модернизиране на управлението и дейността на сухопътния и железопътния транспорт, пристанищата и летищата;
  - модернизиране и развитие на железопътна, речна, шосейна, пристанищна, въздушнотранспортна и въздушно-навигационна инфраструктура, включително модернизация на основни пътища от общ интерес и на трансевропейските връзки за гореупменатите видове транспорт;
  - насърчаване и развитие на комбиниран транспорт;
  - насърчаване на програми за съвместни изследвания и развитие;
  - изготвяне на законодателна и институционална рамка за развитие на политика и прилагане, включително приватизация на транспортния сектор.

Член 63

Пощенски услуги и далекосъобщения

В рамките на съответните си пълномощия и компетентности, страните разширяват и засилват сътрудничеството си в следните области:

- създаване на политики и насоки за развитието на далекосъобщителните сектори и пощенските услуги;
- развитие на принципи на тарифна политика и маркетинг в далекосъобщенията и пощенските услуги;
- насърчаване на развитието на проекти за далекосъобщения и пощенски услуги и привличане на инвестиции;
- засилване на ефикасността и качеството на предоставяне на далекосъобщения и пощенски услуги, между другото чрез либерализация на дейностите на подсекторите;
- усъвършенстване на прилагането на далекосъобщенията, особено в областта на електронния трансфер на средства;
- управление на далекосъобщителни мрежи и тяхната „оптимизация“;
- подходяща регулаторна основа за предоставянето на далекосъобщения и пощенски услуги и за използването на радиочестотен спектър;
- обучение в областта на далекосъобщенията и пощенските услуги за дейности в пазарни условия.

Член 64

Финансови услуги

Сътрудничеството по-специално цели да улесни участието на Република Молдова в универсално приети системи за взаимни разплащания. Техническата помощ се съсредоточава върху:

- развитието на банковите и финансовите услуги, развитието на общ пазар на кредитни ресурси, участието на Република Молдова в универсално приети системи за взаимни разплащания;
- развитието на фискалната система, фискалните институции в Република Молдова и обмена на опит и обучение на персонала по фискални въпроси;
- развитието на застрахователни услуги, които, между другото, ще създадат благоприятна рамка за участие на дружества на Общността в установяването на съвместни предприятия в застрахователния сектор в Република Молдова, както и развитието на застраховки за кредит за износ.

Това сътрудничество по-специално допринася за насърчаване развитието на връзки между Република Молдова и държавите-членки в областта на финансовите услуги.

Член 65

Парична политика

По искане от страна на молдовските органи Общността осигурява техническа помощ, предназначена да подпомогне усилията на Република Молдова за укрепване на паричната ѝ система, достигане на пълна конвертируемост на валутата ѝ и постепенното сближаване на политиките ѝ с тези на Европейската валутна система. Това включва неофициална размяна на информация относно принципите и функционирането на Европейската парична система.

Член 66

Пране на пари

1. Страните се съгласяват за необходимостта от полагане на усилия и сътрудничество с цел предотвратяване използването на техните финансови системи за пране на постъпления, получени в резултат на престъпни действия въобще и в частност от престъпления, свързани с наркотични вещества.

2. Сътрудничеството в тази област включва административна и техническа помощ с цел създаването на подходящи стандарти срещу прането на пари, еквивалентни на тези, възприети от Общността и международните форуми в тази област, включително и Групата за защита на финансовата система (FATF).

Член 67

Регионално развитие

1. Страните засилват сътрудничеството помежду си в областта на регионалното развитие и планирането на земеползването.

2. За тази цел те насърчават обмена на информация между национални, регионални и местни власти относно регионалната политика и политиката на планиране на земеползване и методите за формулиране на регионални политики със специално внимание върху развитието на изостанали региони.

Те също така насърчават преките контакти между съответните региони и публични организации, отговорни за планирането на регионалното развитие с цел между другото да обменят методи и начини за стимулиране на регионалното развитие.

Член 68

Социално сътрудничество

1. По отношение на опазването на здравето и безопасността на труда, страните развиват сътрудничество помежду си с цел подобряване равнището на здравето и безопасността на труда на работниците.

Сътрудничеството включва особено:

- образование и обучение по въпроси, свързани със здравето и безопасността на труда с особено внимание върху сектори на дейност с висок риск;
- развитие и насърчаване на превантивни мерки за борба срещу професионални заболявания и други професионални болести;
- превенция на основни рискове от злополука и управлението на токсични химикали;
- изследвания за развитие на основа от знания във връзка с работната среда и здравето и безопасността на труд на работниците.

2. По отношение на заетостта, сътрудничеството включва особено техническа помощ за:

- оптимизация на пазара на труда;
- модернизация на услугите за намиране на работа и консултантските услуги;
- планиране и управление на програми за реструктуриране;
- насърчаване на развитие на местна заетост;
- обмен на информация за програми за гъвкава заетост, включително такива, които стимулират самозаетостта и насърчаване на предприемачеството.

3. Страните обръщат специално внимание на сътрудничество в сферата на социална защита, което, между другото, включва сътрудничество в планирането и прилагането на реформи на социалната защита в Република Молдова

Тези реформи целят да развият в Република Молдова методи на защита, присъщи на пазарните икономики и включват всички направления на социална защита.

Член 69

Туризъм

Страните увеличават и развиват сътрудничеството помежду си, което включва:

- улесняване на туристическата търговия;
- сътрудничество между официални туристически органи;

- увеличаване на потока от информация;
- трансфер на ноу-хау;
- изследване на възможностите за съвместни дейности;
- обучение за развитие на туризма.

Член 70

Малки и средни предприятия

1. Целят да развият и заздравяват малките и средни предприятия (МСП) и да стимулират сътрудничеството между МСП на Общността и на Република Молдова.

2. Сътрудничеството включва техническа помощ, по-специално в следните области:

- развитието на законодателна рамка за МСП;
- развитието на подходяща инфраструктура (агенция за подкрепа на МСП, комуникации, подкрепа при създаването на фонд за МСП);
- развитието на технологични паркове.

Член 71

Информация и комуникация

Страните поддържат развитието на съвременни методи за управление на информацията, включително медиите и стимулират ефективната взаимна размяна на информация. Приоритет се дава на програми, насочени към осигуряване на широката публика с основна информация за Общността и Република Молдова, включително, където това е възможно, взаимен достъп до бази данни при пълно зачитане на правата на интелектуална собственост.

Член 72

Защита на потребителите

Страните установяват тясно сътрудничество, насочено към постигане на съвместимост между системите за защита на потребителите. Това сътрудничество може да включва размяна на информация за законодателната работа и институционалната реформа, създаването на постоянни системи за взаимно информиране за опасни продукти, подобряването на информацията, предоставяна на потребителите, особено относно цените, характеристиките на предлаганите продукти и услуги, развитието на размяната между представители на интересите на потребителите, увеличаване на съвместимостта на политики за защита на потребителите и организирането на семинари и учебни сесии.

Член 73

Митници

1. Целта на сътрудничеството е да се гарантира съвместимост с всички разпоредби, предвидени за приемане във връзка с търговията и справедливата търговия, и да се постигне сближаване на митническата система на Република Молдова с тази на Общността.

2. Сътрудничеството включва по-специално следното:

- размяна на информация
- подобряване на методите на работа
- прилагане на Комбинираната номенклатура и единния административен документ
- свързване на транзитните системи на Общността и на Република Молдова
- опростяване на инспекциите и формалностите по отношение на превоза на стоки
- помощ за въвеждането на съвременни системи за митническа информация
- организиране на семинари и учебни сесии.

3. Без да се засяга по-нататъшното сътрудничество, предвидено в настоящото споразумение, и по-специално член 76, взаимната помощ между административните власти на страните по митническите въпроси се осъществява в съответствие с разпоредбите на Протокола, приложен към настоящото споразумение.

Член 74

Сътрудничество в областта на статистиката

Сътрудничеството в тази област има за цел развитието на ефикасна статистическа система, която да осигури надеждни статистически данни, необходими за подпомагане и наблюдение на процеса на икономическа реформа и да допринесе за развитието на частното предприемачество в Република Молдова.

Страните по-специално сътрудничат помежду си в следните области:

- хармонизиране на статистическата система на Молдова с международните методи, стандарти и класификации;

- размяна на статистическа информация;
- осигуряване на необходимата статистическа макро- и микроикономическа информация за прилагане и управление на икономически реформи.

Общността допринася за тази цел като предоставя техническа помощ на Република Молдова.

Член 75

Икономически науки

Страните улесняват процеса на икономическа реформа и координирането на икономически политики като сътрудничат помежду си за подобряване разбирането на основните елементи на техните икономики и чрез изработване и прилагане на икономическа политика в условията на пазарна икономика. За тази цел страните обменят информация относно макроикономическите резултати и относно перспективите за развитие.

Общността осигурява техническа помощ, така че:

- да подпомогне Република Молдова в процеса на икономическа реформа като осигурява експертна консултантска помощ и техническа помощ,
- да насърчава сътрудничеството между икономисти, за да ускори трансферът на ноу-хау по изработката на икономическа политика и да осигурява широкото разпространение на резултатите от изследванията, имащи отношение към нея.

Член 76

Наркотици

В рамките на съответните им правомощия и компетенции, страните сътрудничат помежду си за увеличаване ефективността и ефикасността на политики и мерки за борба с незаконното производство, доставки и трафик на наркотични вещества и психотропни субстанции, включително предотвратяване отклоняването на прекурсори, както и насърчаване превенцията и намаляването на търсенето на наркотици. Сътрудничеството в тази област се основава на взаимно консултации и тясно сътрудничество между страните по целите и мерките в различни области, свързани с наркотиците.

ДЯЛ VIII

КУЛТУРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 77

Страните приемат да насърчават, стимулират и улесняват културното сътрудничество. Където е уместно, програми на Общността за културно сътрудничество или такива на една или повече държави-членки може да бъде предмет на сътрудничество, като могат да бъдат развивани и по-нататъшни дейности от взаимен интерес.

ДЯЛ IX

ФИНАНСОВО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 78

С оглед да се постигнат целите на настоящото споразумение и в съответствие с членове 79, 80 и 81, Република Молдова се ползва от временна финансова помощ от Общността посредством техническа помощ във вид на безвъзмездна помощ за ускоряване на икономическата трансформация на Република Молдова.

Член 79

Финансовата помощ е покрита в рамките на програмата TACIS, предвидена в съответния регламент на Съвета на Общността.

Член 80

Целите и областите на финансовата помощ от страна на Общността се излагат в индикативна програма, която отразява установените приоритети, договорени между двете страни по споразумението, като се вземат предвид нуждите на Молдова, капацитета за усвояване на различните сектори и напредъка, осъществяван при провеждането на реформите. Страните информират Съвета за сътрудничество за това.

Член 81

С цел да се постигне оптимално използване на наличните ресурси, страните гарантират, че вноските по техническата помощ от страна на Общността се правят в тясна координация с тези от други източници, като например държавите-членки, други страни и международни организации като Международната банка за възстановяване и развитие и Европейската банка за възстановяване и развитие, както и Програмата за развитие на Организацията на обединените нации (ПРООН) и МВФ.

ДЯЛ X

ИНСТИТУЦИОННИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 82

Създава се Съвет за сътрудничество, който следи изпълнението на настоящото споразумение. Той се събира на министерско равнище веднъж годишно. Той разглежда всички важни въпроси,

възникващи в рамките на споразумението, както и всякакви други двустранни или международни въпроси от взаимен интерес за постигане целите на настоящото споразумение. Съветът за сътрудничество може също така да отправя необходими препоръки, по споразумение между двете страни.

Член 83

1. Съветът за сътрудничество се състои от членовете на Съвета на Европейския съюз и членове на Комисията на Европейските общности, от една страна, и членове на правителството на Република Молдова, от друга страна.

2. Съветът за сътрудничество установява свой процедурен правилник.

3. Съветът за сътрудничество се председателства поред от представител на Общността и от член на правителството на Република Молдова.

Член 84

1. Съветът за сътрудничество се подпомага при изпълнението на задълженията си от Комитет за сътрудничество, съставен от представители на членовете на Съвета на Европейския съюз, от една страна, и от представители на правителството на Република Молдова, от друга страна, обикновено на ниво висши държавни служители. Комитетът за сътрудничество се председателства последователно от Общността и от Република Молдова.

Комитетът за сътрудничество в своя процедурен правилник определя задълженията на Комитета за сътрудничество, които включват подготовка на срещите на Съвета за сътрудничество и това как ще функционира Комитета.

2. Съветът за сътрудничество може да делегира на Комитета за сътрудничество всяка една от функциите си, който осигурява последователност между заседанията на Съвета за сътрудничество.

Член 85

Съветът за сътрудничество може да реши да създаде друг специален комитет или орган, който да му съдейства при изпълнение на неговите задължения, като определя състава и задълженията на тези комитети или органи и как те ще функционират.

Член 86

При разглеждане на въпрос, възникващ в рамките на настоящото споразумение във връзка с разпоредба, свързана с член на ГАТТ, Съветът за сътрудничество взема предвид в най-голяма възможна степен тълкуването, което обикновено се дава на съответния член на ГАТТ от договарящите се страни по ГАТТ.

Член 87

Създава се Парламентарен комитет за сътрудничество. Той е форум на членове на молдовския парламент и на Европейския парламент

за срещи и обмен на възгледи. Той заседава на интервали от време, които определя сам.

Член 88

1. Парламентарният комитет за сътрудничество се състои от членове на Европейския парламент, от една страна, и от членове на молдовския парламент, от друга.

2. Парламентарният комитет за сътрудничество изготвя сам процедурни правила за дейността си.

3. Парламентарният комитет за сътрудничество се председателства последователно от Европейския парламент и съответно от молдовския парламент, в съответствие с разпоредбите, постановени в процедурните му правила.

Член 89

Парламентарният комитет за сътрудничество може да поиска съответна информация във връзка с изпълнението на настоящото споразумение от Съвета за сътрудничество, който предоставя на Комитета поисканата информация.

Парламентарният комитет за сътрудничество е информиран за препоръките на Съвета за сътрудничество.

Парламентарният комитет за сътрудничество може да отправя препоръки до Съвета за сътрудничество.

Член 90

1. В рамките на обхвата на настоящото споразумение всяка страна се задължава да гарантира, че физическите и юридическите лица на другата страна няма да бъдат дискриминирани в сравнение с нейните собствени физически и юридически лица при достъпа до компетентните съдилища и административните органи на страните за защита на техните индивидуални и имуществени права, включително тези, засягащи интелектуалната, промишлената и търговската собственост.

2. В рамките на съответните си правомощия и компетентност, страните:

— насърчават приемането на арбитраж за разрешаване на спорни въпроси, възникващи от търговски сделки и сделки, свързани със сътрудничеството, които са сключени от икономически оператори на Общността и такива на Република Молдова;

— приемат, че когато спорен въпрос се предаде на арбитража, всяка страна по спора може, с изключение на случаите, когато правилата на центъра по арбитража, избран от страните, предвижда друго, да избира свой собствен арбитраж, независимо от

неговата националност, както и приема, че председателстващият трети арбитър или единственият арбитър може да е гражданин на трета страна;

- ще препоръчат на икономическите си субекти да избират с взаимно съгласие приложимия закон за техните договори;
- насърчават позоваване на арбитражните правила, изготвени от Комисията на Организацията на обединените нации по международно търговско право (Унситрал) и на арбитраж от всеки център на държава, подписала Конвенцията за признаване и изпълнение на чуждестранни арбитражни решения, съставена в Ню Йорк на 10 юни 1958 г.

Член 91

Нищо в настоящото споразумение няма да възпрепятства всяка от страните по Споразумението да вземе каквито и да било мерки:

- а) които тя смята за необходими, за да предотврати разкриването на информация в ущърб на нейните основни интереси в областта на сигурността;
- б) които са свързани с производството или търговията с оръжие, муниции или военни материали или с изследванията, разработката и производството, жизненоважни за целите на отбраната, при условие че подобни мерки не пречат на конкуренцията в областта на производството, непредназначено изключително за военни цели;
- в) които смята за важни за сигурността си в случай на сериозни вътрешни безредици, заплашващи в съблюдаването на закона и опазването на обществения ред, по време на война или сериозно международно напрежение, представляващо заплаха от война, или ако трябва да изпълняват вече поети задължения за запазването на мира и международната сигурност;
- г) които тя смята за необходими, за да изпълни международните си задължения и ангажименти във връзка с контрола на промишлени стоки и технологии с възможна двойна употреба.

Член 92

1. В областите, обхванати от настоящото споразумение и без да се засягат каквито и да било специални разпоредби, съдържащи се в него:

- мерките, прилагани от Република Молдова по отношение на Общността не трябва да водят до каквато и да било дискриминация между държавите-членки, техните граждани или дружества;
  - мерките, прилагани от Общността по отношение на Република Молдова, не трябва да водят до каквато и да било дискриминация между молдовските граждани или дружества.
2. Разпоредбите на параграф 1 не накърняват правото на страните да прилагат съответните разпоредби на тяхното законодателство

по отношение на данъкоплатци, които не са в сходна ситуация по отношение на местожителството си.

Член 93

1. Всяка от двете страни по споразумението може да препраща на Съвета за сътрудничество всякакъв спорен въпрос, свързан с прилагането или тълкуването на настоящото споразумение.

2. Съветът за сътрудничество може да разреши спорния въпрос посредством препоръка.

3. В случай на невъзможност да се разреши спорния въпрос в съответствие с параграф 2, всяка от страните може да уведоми другата за назначаването на помирител; другата страна трябва в такъв случай да определи втори помирител в рамките на два месеца. За прилагането на тази процедура се приема, че Общността и държавите-членки са една страна по спора.

Съветът за сътрудничество назначава трети помирител.

Препоръките на помирителите се приемат с мнозинство. Тези препоръки не са задължителни за страните.

Член 94

Страните приемат да се консултират надлежно чрез подходящи канали по искане на всяка от страните при обсъждане на всеки въпрос, свързан с тълкуването или прилагането на настоящото споразумение и други релевантни аспекти на отношенията между страните.

Разпоредбите на настоящия член по никакъв начин не накърняват и не застрашават членове 17, 18, 93 и 99.

Член 95

Третиране, предоставено на Република Молдова съгласно настоящото споразумение по никакъв начин не може да бъде по-благоприятно от това, предоставено от държавите-членки една на друга.

Член 96

За целите на настоящото споразумение изразът „страни“ означава Република Молдова от една страна, и Общността, или държавите-членки, или Общността и държавите-членки, в съответствие с техните съответни пълномощия, от друга страна.

Член 97

Доколкото въпроси, обхванати от настоящото споразумение са обхванати от Договора за Европейска енергийна харта и Протоколите към него, този Договор и Протоколи се прилагат при влизане в сила по отношение на тези въпроси, но само в предвидената в тях степен.

Член 98

Настоящото споразумение се сключва за първоначален срок от 10 години. Споразумението автоматично се подновява, при условие че никой от страните не предизвести в писмен вид другата страна за денонсиране на споразумението шест месеца преди изтичането му.

Член 99

1. Страните предприемат всякакви общи или специфични мерки, необходими за изпълнение на задълженията им съгласно споразумението. Те съблюдават постигането на целите, залегнали в споразумението.

2. Ако която и да е от страните сметне, че другата страна не е изпълнила някое задължение по настоящото споразумение, тя може да предприеме необходимите мерки. Преди да направи това, освен в случаи на неотложна спешност, тя ще предостави на Съвета за сътрудничество цялата информация по въпроса, която е необходима за изчерпателно разглеждане на ситуацията с цел намиране на решение, приемливо за страните.

При избора на мерки предимство трябва да се дава на тези, които най-малко биха попречили на действието на споразумението. Тези мерки трябва незабавно да се съобщят на Съвета за сътрудничество и ще бъдат обект на консултации в него, ако такова е желанието на другата страна.

Член 100

Приложения I, II, III, IV и V, заедно с Протокола, представляват неразделна част от настоящото споразумение.

Член 101

Настоящото споразумение, докато не бъдат постигнати равностойни права на индивидите и икономическите субекти съгласно неговите разпоредби, няма да накърнява техни права, гарантирани им чрез съществуващи вече споразумения между една или повече държави-членки, от една страна, и Република Молдова, от друга, освен в секторите от компетентност на Общността и без да накърняват задълженията на държавите-членки, произтичащи от настоящото споразумение, в секторите от тяхната компетентност.

Член 102

Настоящото споразумение се прилага, от една страна, на териториите, на които се прилагат Договорите за създаване на Европейската общност, Европейската общност за въглища и стомана и Европейската общност за атомна енергия и при условията, залегнали в тези Договори, и от друга страна, на територията на Република Молдова.

Член 103

Генералният секретар на Съвета на Европейския съюз е депозитар на настоящото споразумение.

Член 104

Настоящото споразумение е изготвено в един екземпляр на датски, нидерландски, английски, френски, немски, италиански, испански, гръцки, португалски и молдовски езици, като всеки от тези текстове е еднакво автентичен.

Член 105

Настоящото споразумение ще бъде одобрено от страните съгласно техните собствени процедури.

Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от втория месец след датата, на която страните се нотифицират взаимно, че процедурите, предвидени в параграф 1, са изпълнени.

След влизането му в сила, и що се отнася до отношенията между Република Молдова и Общността, настоящото споразумение заменя Споразумението между Европейската икономическа общност, Европейската общност за атомна енергия и Съюза на съветските социалистически републики за търговия и икономическо и търговско сътрудничество, подписано в Брюксел на 18 декември 1989 г.

Член 106

В случай, че докато се изпълняват необходимите процедури за влизането в сила на настоящото споразумение, разпоредбите на някои части от настоящото споразумение са въведени в действие през 1994 г. чрез Временно споразумение между Общността и Република Молдова, страните се споразумяват, че в такива случаи думите „дата на влизане в сила на споразумението“ означават датата на влизане в сила на Временното споразумение.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november nitten hundrede og fire og halvfems.

Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November neunzehnhundertvierundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

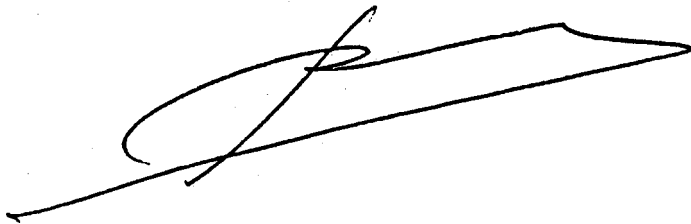
Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre millenovecentonovantaquattro.

Gedaan te Brussel, de achtentwintigste november negentienhonderd viereennegentig.

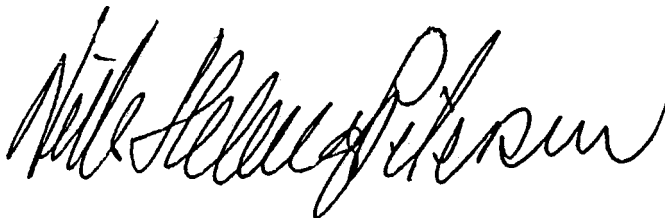
Feito em Bruxelas, em vinte e oito de Novembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Întocmit la Bruxelles în a douăzeci și opta zi a lunii noiembrie în anul o mie nouă sute nouăzeci și patru.

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

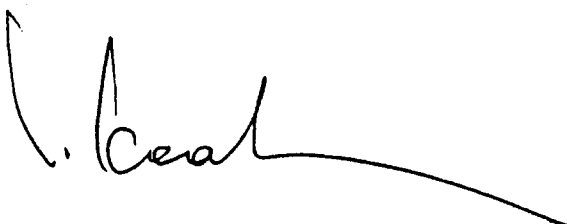
På Kongeriget Danmarks vegne

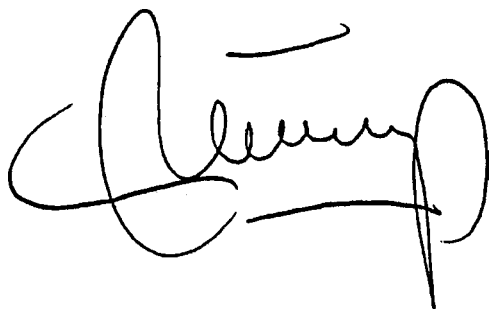
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

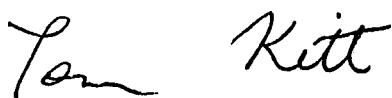
Por el Reino de Espana

A stylized, cursive handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

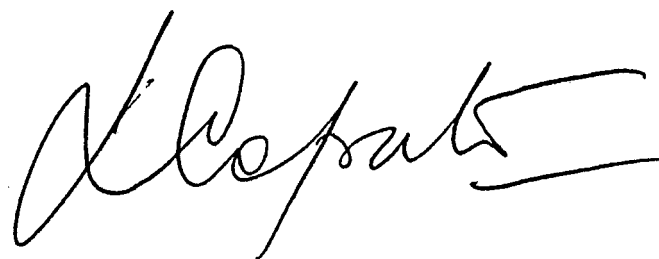
Pour la République française

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial 'A' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke.

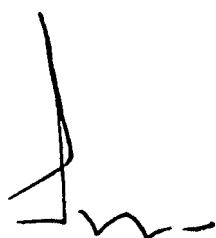
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

A handwritten signature in black ink, with the words 'Tom Kitt' written in a cursive, slightly slanted script.

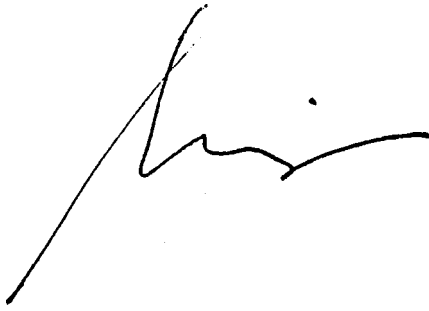
Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. Prodi', written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

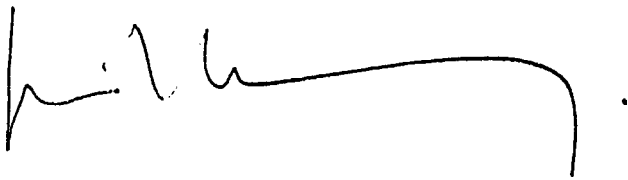
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical stroke on the left and a series of connected loops and a horizontal stroke at the bottom.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

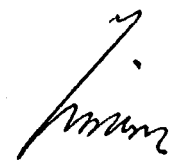
Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas
 For De Europæiske Fællesskaber
 Für die Europäischen Gemeinschaften
 Για τη Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Communities
 Pour les Communautés européennes
 Per le Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschappen
 Pelas Comunidades Europeias

Pentru Republica Moldova

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЕТЕ ДОКУМЕНТИ

- Приложение I*   Указателен списък на преимущества, предоставени от Република Молдова на независимите държави в съответствие с член 10, параграф 3
- Приложение II*   Изключителни мерки, които дерогират от разпоредбите на член 13
- Приложение III*   Конвенции, свързани с правата на интелектуална, индустриална и търговска собственост, посочени в член 49, параграф 2
- Приложение IV*   Резерви на Общността в съответствие с член 29, параграф 1, буква б)
- Приложение V*   Резерви на Молдова в съответствие с член 29, параграф 2, буква а)
- Протокол за взаимопомощ между административните органи в митническата област

ПРИЛОЖЕНИЕ I

УКАЗАТЕЛЕН СПИСЪК НА ПРЕИМУЩЕСТВА, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ РЕПУБЛИКА МОЛДОВА НА НЕЗАВИСИМИТЕ ДЪРЖАВИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 10, ПАРАГРАФ 3

1. Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан.
Не се прилагат вносни мита.
Не се прилагат износни мита по отношение на стоки, предоставени по споразумения за освобождаване от митнически контрол и междудържавни споразумения в рамките на количествата, посочени в тези споразумения.
Не се начислява ДДС върху внос и износ. Не се начисляват акцизи върху износ.
Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан – разкрити са износни квоти за доставка на продукти съгласно споразумения за годишна междудържавна търговия и сътрудничество по същия начин, както за доставки за държавни нужди.
  2. Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан.
Плащанията могат да се извършват в националната валута на тези страни или във всяка друга валута, приета в Република Молдова или в тези страни.
Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан – специална система за нетърговски операции, включително плащания в резултат на такива операции.
  3. Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан – специална система за текущи плащания.
  4. Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан – специална ценова система при търговия с някои суровини и полуготови продукти.
  5. Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан – специални условия за транзитен режим.
  6. Армения, Азербейджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Украйна, Узбекистан – специални условия за митнически процедури
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗКЛЮЧИТЕЛНИ МЕРКИ, КОИТО ДЕРОГИРАТ ОТ РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН 13

1. Република Молдова може да предприема изключителни мерки, които дерогират от разпоредбите на член 13, във вид на количествени ограничения на недискриминационна основа.
2. Тези мерки могат да засягат единствено нови развиващи се промишлености или определени сектори, които претърпяват реструктуриране или срещат сериозни затруднения, особено когато тези затруднения предизвикват важни социални проблеми.
3. Общата стойност на продуктите, които са предмет на тези мерки, не може да превишава 15 % от общия внос от Общността през последната година преди въвеждането на количествени ограничения, за които са налице статистически данни.

Тези разпоредби не се заобикалят посредством увеличена тарифна защита на съответните внесени стоки.

4. Тези мерки могат да бъдат прилагани за преходен период, изтичащ на 31 декември 1998 г., освен ако страните не се споразумеят друго, или когато Република Молдова стане договаряща се страна по GATT, която от двете дати е предходна.
5. Република Молдова информира Съвета за сътрудничество за всички мерки, които възнамерява да предприеме съгласно условията на настоящото приложение, като по искане от страна на Общността в Съвета за сътрудничество се провеждат консултации по тези мерки и секторите, за които те се прилагат преди влизането им в сила.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

КОНВЕНЦИИ, СВЪРЗАНИ С ПРАВАТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА, ИНДУСТРИАЛНА И ТЪРГОВСКА СОБСТВЕНОСТ, УПОМЕНАТИ В ЧЛЕН 49, ПАРАГРАФ 2

1. Параграф 2 от член 49 се отнася за следните многостранни конвенции:
  - Бернска конвенция за закрила на литературните и художествени произведения (Парижки акт, 1971 г.);
  - Международна конвенция за закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации (Рим, 1961 г.);
  - Протокол към Мадридската спогодба за международна регистрация на марките (Мадрид, 1989 г.);
  - Спогодба от Ница за международна класификация на стоки и услуги за целите на регистрацията на марки (Женева 1977 г., изменена на 1979 г.);
  - Международна конвенция за защита на новите сортове растения (UPOV) (Женевски акт, 1991 г.).
2. Съветът за сътрудничество може да препоръча параграф 2 на член 49 да се прилага и за други многостранни конвенции. При възникване на проблеми в областта на интелектуалната, индустриалната или търговската собственост, които засягат условията за търговия, предприемат се спешни консултации, по искане на всяка от страните, с оглед достигането до взаимно удовлетворителни решения.
3. Страните потвърждават значението, което отдават на задълженията, произтичащи от следните многостранни конвенции:
  - Будапещенски договор за международно признаване на депозирането на микроорганизми във връзка с процедурата за патентоването им (1977 г., променен през 1980 г.);
  - Парижка конвенция за закрила на индустриалната собственост (Стокхолмски акт, 1967 г., и изменен през 1979 г.);
  - Мадридска спогодба за международна регистрация на марките (Стокхолмски акт, 1967 г., изменена през 1979 г.);
  - Договор за патентно сътрудничество (Вашингтон 1970 г., изменен и променен през 1979 г. и 1984 г.).
4. С влизането в сила на настоящото споразумение Република Молдова предоставя на дружествата и гражданите на Общността, по отношение признаването и закрилата на интелектуална, индустриална и търговска собственост, третиране не по-малко благоприятно от това, предоставяно на всяка трета страна съгласно двустранни споразумения.
5. Разпоредбите на параграф 4 не се прилагат по отношение на предимства, предоставени от Република Молдова на всяка трета страна на ефективно реципрочна основа, както и по отношение на предимства, предоставени от Република Молдова на друга страна от бившия СССР.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

РЕЗЕРВИ НА ОБЩНОСТТА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 29, ПАРАГРАФ 1, БУКВА б)**Минно дело**

В някои държави-членки може да се изиска концесия за минни и минерални права за контролирани дружества извън ЕО.

Рибарство

Достъпът и използването на биологичните ресурси и местата за риболов, разположени в морските води под суверенитета или в юрисдикцията на държави-членки на Общността е ограничен да риболовни съдове под флага на държава-членка на Общността и регистрирани на територията на Общността, освен ако не е предвидено друго.

Закупуване на недвижима собственост

В някои държави-членки закупуването на недвижима собственост от дружества извън ЕО е предмет на ограничения.

Аудиовизуални услуги, включително радио

Национално третиране по отношение производството и разпространението, включително излъчването и други форми на предавания за обществеността, може да бъде запазено за аудиовизуални изделия, отговарящи на определени критерии за произход.

Далекосъобщителни услуги, включително мобилни и сателитни услуги**Запазени услуги**

В някои държави-членки достъпът до пазара по отношение на допълващи услуги и инфраструктура е ограничен.

Професионални услуги

Услуги, запазени за физически лица, граждани на държави-членки. При определени условия тези лица могат да създават дружества.

Земеделие

В някои държави-членки националното третиране не се прилага за контролирани извън ЕО дружества, които желаят да създадат земеделско предприятие. Придобиването на лозя от контролирани извън ЕО дружества подлежи на нотификация или при необходимост – разрешение.

Услуги на новинарски агенции

В някои държави-членки съществуват ограничения по отношение на чуждестранно участие в издателски дружества и разпространителски дружества.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

РЕЗЕРВИ НА МОЛДОВА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 29, ПАРАГРАФ 2, БУКВА а)

Някои аспекти на приватизационния процес са предмет на условия или ограничения.

Придобиване и продажба на земеделски земи и гори.

Организиране на хазартни игри, залагания, лотарии и други подобни дейности.

Банкови услуги:

Изискването за минимален капитал за молдовско дъщерно дружество от трети страни възлиза на 2 милиона USD.

—

ПРОТОКОЛ

за взаимопомощ между административните органи в митническата област

Член 1

Дефиниции

За целите на настоящия протокол:

- а) „митническо законодателство“ означава разпоредбите, които се прилагат на териториите на страните и уреждат вноса, износа, транзита на стоки и тяхното поставяне под митнически режим, включително налагане на мерки за възбрана, ограничение и контрол и които са приети от съответните страни;
- б) „митни сборове“ означават всички мита, данъци, такси или всякакви други налози, които се налагат и събират на териториите на страните при прилагане митническото законодателство, но не включва такси и налози, които са ограничени по стойността до приблизителните разходи за оказваните услуги;
- в) „запитващ орган“ означава компетентен административен орган, който е назначен от една страна, да отправя искане за съдействие по митническите въпроси;
- г) „запитан орган“ означава компетентен административен орган, който е назначена от една страна, да получи поканата за съдействие по митническите въпроси;
- д) „нарушение“ означава всяко нарушение на митническото законодателство, както и всеки опит за нарушаване на това законодателство.

Член 2

Обхват

1. Страните взаимно си сътрудничат, в рамките на своите правомощия, по начина и при условията определени в настоящия протокол, като осигуряват правилното прилагане на митническото законодателство, по-специално, като предотвратяват, разкриват и разследват нарушенията на това законодателство.

2. Сътрудничеството по митнически въпроси, в съответствие с настоящия протокол, се отнася до всеки административен орган на страните, който е упълномощен да прилага изискванията на настоящия протокол. То не накърнява разпоредбите, които уреждат взаимната помощ по отношение на престъпната дейност. Също така, то не се отнася и до предоставяне на информация, включително и на документи, придобити по силата на властта, упражнена по искане на съдебния орган, освен когато тези органи дадат своето съгласие.

Член 3

Помощ при поискване

1. При искане от страна на запитващия орган, запитаният орган му предоставя цялата необходима информация, за да му позволи да осигури правилното прилагане на митническото законодателство, включително информация относно разкрити или планирани операции, които нарушават, изглеждат че нарушават или биха нарушили това законодателство.
2. При искане от страна на запитващия орган, запитаният орган го информира дали стоките, изнесени от територията на една от страните, са били правилно внесени на територията на другата страна, като се посочва, където е необходимо, митническите процедури, прилагани спрямо стоките.
3. При поискване от страна на запитващия орган, запитаният орган предприема необходимите стъпки да осигури наблюдение върху:
  - а) физическите и юридически лица, за които има основателни причини да се предполага, че нарушават или са нарушили митническото законодателство;
  - б) местата, където са складираны партиди със стоки по начин, който създава основания да се предполага, че те са предназначени за дейности, които противоречат на митническото законодателство на другата страна;
  - в) движението на стоки, което вероятно причинява съществено нарушение на митническото законодателство;
  - г) транспортни средства, за които има основателни причини да се предполага, че са били, или са или могат да се използват за нарушаване на митническото законодателство.

Член 4

Спонтанно съдействие

Страните си оказват взаимно съдействие, в рамките на своите правомощия, без предварително искане, когато считат, че това е необходимо за правилното прилагане на митническото законодателство, и по-специално, когато получат информация за:

- разкрити или планирани операции, които нарушават, изглеждат че нарушават или биха нарушили това законодателство;

— нови средства или методи, използвани за осъществяване на тези операции;

— стоки, които са известни, че са предмет на значителни нарушения на митническото законодателство при внос, износ, транзит или всеки друг митнически режим.

Член 5

Предоставяне/нотификация

По искане на запитващия орган, запитаният орган в съответствие със законодателството си предприема всички необходими мерки:

— с цел да предостави всички документи;

— да нотифицира за всички взети решения;

попадащи в обхвата на настоящия протокол на лице, пребиваващо или установено на негова територия. В такива случаи се прилагат разпоредбите на член 6, параграф 3.

Член 6

Форма и съдържание на исканията за съдействие

1. Искането за съдействие, по настоящия протокол, се изготвя в писмен вид. Документите, необходими за изпълнението на тези искания, се прилагат към искането. Устни искания се приемат при спешни случаи, но незабавно се потвърждават писмено.

2. Исканията по параграф 1 от настоящия член включват следната информация:

- а) запитващия орган, който отправя искането;
- б) мярката, която се изисква да се приложи;
- в) целта и мотивите на искането;
- г) засегнатите закони, правила и други законови инструменти;
- д) показатели, по възможност най-точни и подробни, до колкото е възможно, за физическите и юридически лица, които са обект на разследванията;
- е) обобщение на релевантните факти и запитвания, които вече са поискани, с изключение на случаите, предвидени в член 5.

3. Исканията се подават на официалния език на запитания орган или на език, приемлив за този орган.

4. Когато дадено искане не отговаря на формалните изисквания, може да се поиска то да се коригира или допълни; могат да се предприемат, обаче, и предпазни мерки.

Член 7

Изпълнение на искания за съдействие

1. За да се отговори на искане за предоставяне на помощ, запитаният орган или ако последният не може да действа самостоятелно – административният отдел, към който е отправено искането от този орган, действа в рамките на своите компетенции и налични ресурси както би действал за своя сметка или по искане на други органи на същата страна, като предоставя информация, с което вече разполага, извършва необходимите разследвания или подготвя тяхното извършване.

2. Исканията за съдействие се изпълняват съгласно законите, правилата и другите законови инструменти на запитваната страна.

3. Надлежно упълномощените представители на дадена страна могат, със съгласието на другата засегната страна и при условията, определени от последния, да получават от службите на запитания орган или от тези на някой друг орган, за които запитаният орган отговаря, информация за нарушаване на митническото законодателство, която е необходима на запитващия орган за целите на настоящия протокол

4. Представителите на една от страните могат, в определени случаи, със съгласието на другата засегната страна и при условията, определени от последната, да присъстват при разследванията, които се извършват на територията на последната.

Член 8

Форма за изпращане на информацията

1. Запитаният орган изпраща резултатите от разследвания на запитващия орган във вид на документи, заверени копия, отчети и други подобни.

2. Документите, предвидени в параграф 1, могат да бъдат заменени с компютризирана информация, произведена във всяка форма за същите цели.

Член 9

Изключения от задължението за предоставяне на помощ

1. Страните отказват да сътрудничат по настоящия протокол, или сътрудничат частично или при определени условия или изисквания, когато:

- а) има вероятност суверенитетът, обществените интереси, сигурността или други съществени интереси да бъдат накърнени; или
- б) включва валутни или данъчни регламенти, други освен регламентите относно мита; или
- в) се нарушава промишлена, търговска или професионална тайна.

2. Когато запитващият орган иска оказване на сътрудничество, което той самият не е в състояние да предостави на другата страна, той обръща внимание на този факт в искането си. След това запитаният орган решава какви мерки да предприеме по отношение на това искане.

3. В случай на непредоставяне или отказ на сътрудничество, решението и причините за това незабавно се нотифицират на запитващия орган.

Член 10

Задължения за спазване на поверителност

1. Всяка информация, предоставена в независимо каква форма съгласно настоящия протокол, е от поверителен характер. Тя е защитена от задължението за служебна тайна и се ползва със закрилата, предвидена за подобна информация съгласно съответното законодателство на страната, която я получава и съответните разпоредби в сила за органите на Общността.

2. Поименни данни не се предоставят когато съществуват основателни причини да се смята, че предаването или използването на предадените данни ще е в разрез с основните законови принципи на една от Страните и по-специално ако засегнатото лице ще понесе неправомерна вреда. По искане на страната, предоставяща данни, страната получател я информира как е използвана предоставената информация и какви са постигнатите резултати.

3. Поименни данни може да се предоставят единствено на митнически органи, при необходимост, за целите на съдебно разследване, на обществения обвинител и на юридическите органи. Други лица или органи могат да придобиват такава информация само след предварителното разрешение на предоставящия орган.

4. Страната, която предоставя информация проверява точността на информацията, която се предава. Ако се окаже, че предоставената информация е неточна или трябва да се изтрие, страната получател на данни бива нотифицирана незабавно. Последната е задължена да извърши коригиране или изтриване на информацията.

5. Без да се засягат случаите на преобладаващ обществен интерес, засегнатото лице може да получи по негово искане информация за съхранявани данни и целта на съхраняването на тези данни.

Член 11

Използване на информацията

1. Получената информация се използва единствено за целите на настоящия протокол и може да бъде използвана в рамките на всяка от страните за други цели единствено с предварително писмено съгласие на административния орган, който предоставя информацията, като това подлежи на ограниченията, постановени от този орган.

2. Параграф 1 не възпрепятства използването на информация във всяко съдебно или административно производство, възбудено вследствие на неспазването на митническо законодателство.

3. Страните могат в протоколи на представени доказателства, доклади и декларации, както и при производства и повдигнати пред съда обвинения, да използват като доказателство получена информация и документи, с които са се запознали в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол.

Член 12

Експерти и свидетели

Служител на запитан орган може да бъде упълномощен да се яви, в рамките на предоставеното му пълномощно, като експерт или свидетел в съдебно или административно производство относно въпроси, застъпени в настоящия протокол в юрисдикцията на друга страна, и да предостави предмети, документи или техни заверени копия, съгласно нуждите на производството. Искане за явяване се посочват конкретно въпросите и в качеството на каква длъжност или квалификация служителят ще бъде разпитван.

Член 13

Разходки за оказване на помощ

Страните се отказват от всички взаимни претенции за възстановяване направените разноските по силата на настоящия протокол, с изключение, според случая, за разноски за експерти и свидетели, както и за преводачите на свободна практика.

Член 14

Изпълнение

1. Управлението на настоящия протокол се възлага на централните митнически органи на Република Молдова, от една страна, и компетентните служби на Комисията на Европейските общности и при необходимост – митническите органи на държавите-членки на Европейския съюз, от друга страна. Те решават относно всички практически мерки и разпоредби, необходими за неговото изпълнение, като взимат предвид правила в областта на защитата на данни. Те могат да отправят препоръки към компетентните органи относно изменения на настоящия протокол, които считат за необходими.

2. Страните се консултират взаимно и впоследствие се информират една друга за подробните правила за изпълнение, които са приети в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол.

Член 15

Допълнителност

1. Настоящият протокол допълва и не възпрепятства прилагането на споразумения за взаимопомощ, които са сключени или могат да бъдат сключени между отделни или няколко държави-членки на

Европейския съюз и Република Молдова, нито изключва по-широко взаимно сътрудничество, предоставено по такива споразумения

2. Без да се накърнява действието на член 11, тези споразумения не изключват прилагането на разпоредби на Общността, които уреждат обмена между компетентните служби на Комисията и митническите органи на държавите-членки на получена информация по митнически въпроси от интерес за Общността.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН АКТ

Пълномощните представители на:

КРАЛСТВО БЕЛГИЯ,

КРАЛСТВО ДАНИЯ,

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

ГЪРЦКАТА РЕПУБЛИКА,

КРАЛСТВО ИСПАНИЯ,

ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ИРЛАНДИЯ,

ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ВЕЛИКОТО ХЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ,

КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ,

ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

Договарящите се страни по Договора за създаване на ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, Договора за създаване на ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА и Договора за създаване на ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ,

наричани по-долу „държавите-членки“, и

на ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА и ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ, наричани по-долу „Общността“,

от една страна, и

пълномощните представители на РЕПУБЛИКА МОЛДОВА,

от друга страна,

на заседание на двадесети и осмия ден на месец ноември хиляда деветстотин деветдесет и четвърта година за подписването на Споразумение за партньорство и сътрудничество за създаването на партньорство между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна, наричано по-долу „споразумението“, приеха следните текстове:

Споразумението, включително неговите приложения и следния протокол:

Протокол за взаимопомощ между административните органи в митническата област

Пълномощните представители на държавите-членки и на Общността и пълномощните представители на Република Молдова приеха текстовете на Съвместните декларации, изброени по-долу и прикрепени към настоящия заключителен акт:

Съвместна декларация относно член 4 от споразумението

Съвместна декларация относно член 17 от споразумението

Съвместна декларация относно член 18 от споразумението

Съвместна декларация относно член 29 от споразумението

Съвместна декларация относно член 30 от споразумението

Съвместна декларация относно понятието „контрол“ в член 31, буква б) и член 42 от споразумението

Съвместна декларация относно член 49 от споразумението

Съвместна декларация относно член 99 от споразумението.

Пълномощните представители на държавите-членки и на Общността и пълномощните представители на Република Молдова в допълнение отбелязват Едностранната декларация на френското правителство, приложена към настоящия заключителен акт:

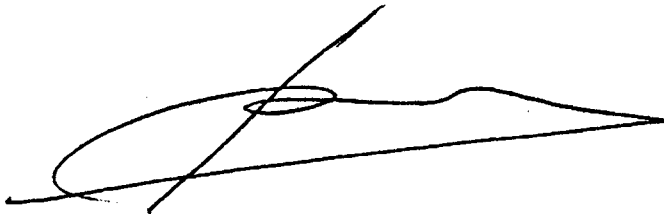
Едностранната декларация на френското правителство за отвъдморските страни и територии.

Пълномощните представители на държавите-членки и на Общността и пълномощните представители на Република Молдова отбелязват също така следната размяна на писма, приложена към настоящия заключителен акт:

Размяна на писма между Общността и Република Молдова във връзка с установяването на дружества.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de mil novecientos noventa y cuatro.
 Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november nitten hundrede og fire og halvfems.
 Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November neunzehnhundertvierundneunzig.
 Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.
 Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year one thousand nine hundred and ninety-four.
 Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.
 Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre millenovecentonovantaquattro.
 Gedaan to Brussel, de achtentwintigste november negentienhonderd vierennegentig.
 Feito em Bruxelas, em vinte e oito de Novembro de mil novecentos e noventa e quatro.
 Întocmit la Bruxelles în a douăzeci și opta zi a lunii noiembrie în anul o mie nouă sute nouăzeci și patru.

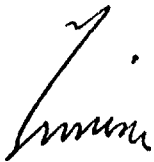
Pour le Royaume de Belgique
 Voor het Koninkrijk België
 Für das Königreich Belgien

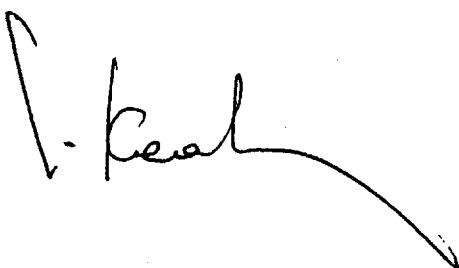
På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

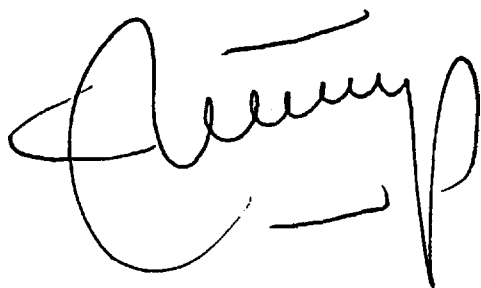

Για την Ελληνική Δημοκρατία

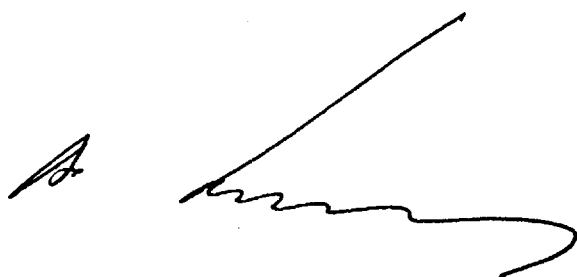

Por el Reino de Espana

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long vertical stroke on the right side.

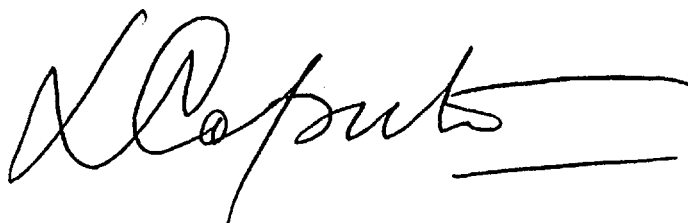
Pour la République française

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial 'A' followed by a long, horizontal, wavy line.

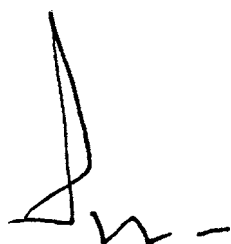
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

A handwritten signature in black ink that reads 'Tom Kitt' in a cursive style, with a horizontal line underneath the name.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Al Caputo', with a horizontal line underneath the name.

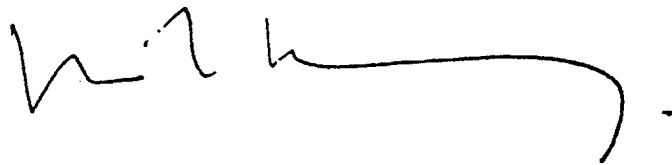
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'L' followed by a horizontal line.

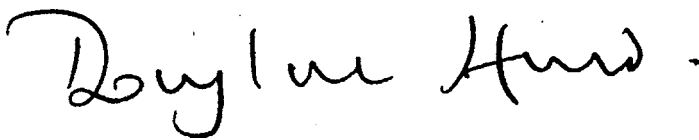
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

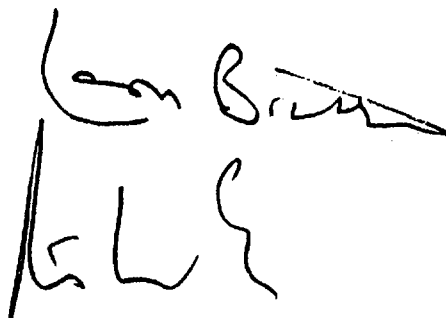
Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Για τηϛ Ευρωπαϊκῆς Κοινότητεϛ
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunita europee
Voor de Europese Gemeenschappen
Pelas Comunidades Europeias

Pentru Republica Moldova

_____

Съвместна декларация относно член 4

Разбирането на страните е, че те трябва да продължат с преговорите за споразумение за свободна търговия в съответствие с член 4, като тези преговори обхвалят всички продукти, с които страните търгуват помежду си.

Съвместна декларация относно член 17

Общността и Република Молдова заявяват, че текстът на предпазната клауза не предоставя предпазно третиране по ГАТТ.

Съвместна декларация относно член 18

Разпоредбите на член 18 нямат за цел, нито ще забавят, затруднят или възпрепятстват процедурите, предвидени в съответното законодателство на страните по отношение на разследвания на антидъмпинг и субсидии.

Съвместна декларация относно член 29

Без да се засягат резервите, изброени в приложения IV и V и разпоредбите на членове 43 и 46, страните приемат, че думите „в съответствие със законовите си и подзаконови нормативни актове“, упоменати в параграфи 1 и 2 от член 29, означават, че всяка страна може да регулира установяването и дейността на дружества на своя територия, при условие че тези разпоредби не създават за установяването и дейността на дружества на друга страна нови резерви, които водят до по-малко благоприятно третиране, в сравнение с това, предоставено на собствени дружества или дружества или клонове или дъщерни дружества на трета страна.

Съвместна декларация относно член 30

Търговското присъствие на дружества за вътрешен воден транспорт на една от страните на територията на другата страна се урежда в съответствие със законодателството, приложимо в държавите-членки или Република Молдова, до договарянето на специфични по-благоприятни разпоредби, уреждащи това търговско присъствие и в случаите, когато това присъствие не се урежда с други законодателни инструменти, задължителни за страните.

Приема се, че търговско присъствие е във формата на дъщерни дружества или клонове, съгласно определението в член 31.

Съвместна декларация относно понятието „контрол“ в член 31, буква б) и член 42

1. Страните потвърждават взаимното си разбиране, че въпросът за контрола зависи от фактическите обстоятелства на конкретния случай.
  2. Едно дружество, например, се смята за „контролирано“ от друго дружество и следователно дъщерно дружество на друго такова дружество, ако:
    - другото дружество държи пряко или косвено мнозинството от право на глас, или
    - другото дружество има правото да назначава или освобождава болшинството от административния орган, управленския орган или надзорния орган и в същото време е акционер или член на дъщерното дружество.
  3. И двете страни считат, че критериите в параграф 2 не са изчерпателни.
-

Съвместна декларация относно член 49

Страните приемат за целите на споразумението, че интелектуална, индустриална и търговска собственост включва по-специално авторско право, включително авторско право при компютърни програми и сходни права, правата свързани с патенти, промишлен дизайн, географски обозначения, включително наименования за произход, търговски марки, топология на интегрални схеми, както и закрила срещу нелоялна конкуренция, както е посочено в член 10а от Парижката конвенция за закрила на индустриална собственост и защита на неразкрита информация относно ноу-хау.

Съвместна декларация относно член 99

Страните приемат за целите на вярното тълкуване и практическо приложение, че терминът „случаи на неотложна спешност“, включен в член 99 от споразумението, се отнася до случаи на съществено нарушение на споразумението от една от страните. Съществено нарушение на споразумението се изразява в:

- а) отказ от изпълнение на споразумението, което не се санкционира от общите правила на международното право, или
  - б) нарушение на съществени елементи на споразумението, изложени в член 2.
-

Едностранина декларация от страна на френското правителство

Френската република отбелязва, че Споразумението за партньорство и сътрудничество с Република Молдова не се прилага по отношение на откъдморските страни и територии, асоциирани към Европейската общност съгласно Договора за създаването на Европейската общност.

РАЗМЯНА НА ПИСМА
между общността и република молдова във връзка с установяването на дружества

А. Писмо от Република Молдова

Уважаеми господине,

Позовавам се на Споразумението за партньорство и сътрудничество, подписано на 26 юли 1994 г.

Както подчертах по време на преговорите, Република Молдова предоставя на дружества на Общността, които се установяват и действат в Република Молдова, привилегировано третиране в някои отношения. Обясних, че това отразява молдовската политика да се насърчава със всички средства установяването на дружества на Общността в Република Молдова.

Като имам предвид това, разбирането ми е, че по време на периода от датата на подписване на настоящото споразумение и влизането в сила на съответните членове относно установяването на дружества, Република Молдова няма да приема мерки или наредби, които въвеждат или влошават дискриминацията спрямо дружества на Общността спрямо молдовски дружества или дружества на трети страни, в сравнение със съществуващата ситуация към датата на подписване на настоящото споразумение.

Ще Ви бъда задължен да потвърдите получаването на настоящото писмо.

Моля приемоте, уважаеми господине, моите най-дълбоки почитания.

*За правителството
на Република Молдова*

Б. Писмо от Общността

Уважаеми господине,

Благодаря Ви за писмото, което получих с днешна дата и което гласи следното:

„Позовавам се на Споразумението за партньорство и сътрудничество, подписано на 26 юли 1994 г.

Както подчертах по време на преговорите, Република Молдова предоставя на дружества на Общността, които се установяват и действат в Република Молдова, привилегировано третиране в някои отношения. Обясних, че това отразява молдовската политика да се насърчава със всички средства установяването на дружества на Общността в Република Молдова.

Като имам предвид това, разбирането ми е, че по време на периода от датата на подписване на настоящото споразумение и влизането в сила на съответните членове относно установяването на дружества, Република Молдова няма да приема мерки или наредби, които въвеждат или влошават дискриминацията спрямо дружества на Общността спрямо молдовски дружества или дружества на трети страни, в сравнение със съществуващата ситуация към датата на подписване на настоящото споразумение.

Ще Ви бъда задължен да потвърдите получаването на настоящото писмо.“

Потвърждавам получаването на Вашето писмо.

Моля приемете, уважаеми господине, моите най-дълбоки почитания.

От името на Европейските общности
